

Bibliotekos pažangai

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

PROJEKTO „BIBLIOTEKOS PAŽANGAI“

FAKTINĖ BIBLIOTEKŲ APKLAUSA

2012

(12 instrumentas)

**PERKANČIOJI
ORGANIZACIJA:**

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

**PERKANČIOSIOS
ORGANIZACIJOS
KONTAKTINIAI ASMENYS:**

Renata Sadunišvili, Ugnė Lipeikaitė

ATLIKĖJAS:

UAB „Socialinės informacijos centras“, UAB „Europos tyrimai“

PROJEKTO VADOVAS:

Jurgita Verikienė

ATASKAITĄ RENGĖ:

Viktorija Jonikova, Nikė Kiškytė, Kristijonas Vaicekauskas

**TYRIMO VYKDYMO
KOMANDA:**

CAWI sistemos administratorius: Skaistė Kankalytė
Duomenų failo paruošimas: Skaistė Kankalytė
Telefoninių apklausų koordinatorės: Indrė Naraitė ir Marija
Sprauniūtė

KONTAKTAI:

UAB „Socialinės informacijos centras“, Upės g. 21, LT-08128, Vilnius, Lietuva
tel. (5) 205 45 12, fax. (5) 205 45 01, e-mail:
viktorija.jonikova@sic.lt

Turinys

1. Faktinė bibliotekų apklausa Projekto kontekste	3
2. Tyrimo metodologija.....	4
2.1. Apklauso metodas.....	4
2.2. Tyrimo tikslinė grupė, imtis ir atranka	4
2.3. Tyrimo instrumentas.....	5
2.4. Apklauso atlikimo techninė ataskaita	5
2.5. Kokybės kontrolės užtikrinimas	5
2.6. Duomenų analizė.....	6
3. Tyrimo rezultatų santrauka.....	7
4. Bibliotekų bei apklausoje dalyvavusių darbuotojų charakteristikos	11
5. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas ir apsilankymų jose skaičius.....	12
5.1. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas	12
5.2. Apsilankymų bibliotekose bei jų filialuose skaičius	15
6. Vieša interneto prieiga bibliotekose	17
6.1. Interneto svetainės turėjimas	17
6.2. Viešos interneto prieigos teikimas.....	17
6.3. Viešos interneto prieigos darbo vietos	18
6.4. Bevielio interneto prieiga lankytojams	20
6.5. Neįgaliems asmenims pritaikytos viešos interneto prieigos darbo vietos	21
6.6. Viešos interneto prieigos darbo vietų užimtumas	22
6.7. Prijungimo prie interneto būdai bei interneto greitis.....	23
7. Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai.....	25
7.1. Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius.....	25
7.2. IT mokymų VIP vartotojams organizavimas bei mokymams skirtų valandų skaičius	26
7.3. Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius	27
8. Darbuotojų mokymai	28
8.1. Viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų skaičius	28
8.2. Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose bei mokymams skirtų valandų skaičius	29
8.3. Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius.....	31
9. Išvados ir apibendrinimai	32

1. Faktinė bibliotekų apklausa Projekto kontekste

Inicijuojant projektą „Bibliotekos pažangai“ buvo keliami tokie tiesioginiai pagrindiniai tikslai:

- ✓ suteikti Lietuvos gyventojams prieigą nemokamai naudotis kompiuteriais ir internetu bet kurioje viešojoje šalies bibliotekoje;
- ✓ užtikrinti visų gyventojų grupių prieigą prie informacijos išteklių.

Pagrindiniai tyrimo tikslai, siejami su techniniu viešųjų bibliotekų aprūpinimu ir visų socialinių grupių gyventojų prieigos prie jų užtikrinimu, turi ir išvestinius, netiesioginius, tačiau ne mažiau svarbius tikslus:

- ✓ Lietuvos gyventojų bendravimo ribų praplėtimas;
- ✓ vietos bendruomenių socialinio ir kultūrinio kapitalo plėtra;
- ✓ socialinės kaimo gyventojų, vyresnio amžiaus žmonių, socialinės rizikos grupių ir neįgaliųjų atskirties mažinimas;
- ✓ Lietuvos gyventojų informacinių gebėjimų ugdymas;
- ✓ bibliotekininkų kompetencijų, teikiant profesionalią technologijų įsisavinimo pagalbą bibliotekų lankytojams, ugdymas organizuojant specialias mokymo programas;
- ✓ viešosios bibliotekos, kaip kultūros, informacijos ir technologijų centro suvokimo stiprinimas.

Faktinės bibliotekų atstovų apklausos metu renkama informacija apie bibliotekų darbo laiką; apie tai, kiek bibliotekų jau teikia viešą interneto prieigą, ir, kiek darbo vietų yra įrengta paslaugos vartotojams; apie tai, ar vyksta ir kokiomis apimtimis vyksta darbuotojų ir lankytojų naudojimosi vieša interneto prieiga mokymai.

Tyrimo duomenys siejami su tokiais Projekto priežiūros rodikliais (priežiūros rodikliai, kuriems informacija bent iš dalies renkama faktinės bibliotekų apklausos metu, pažymėti žaliai):

1. Pagerėjusi prieiga vartotojams ir galimybės jiems naudotis kompiuteriu ir internetu

1A. Bibliotekininkų/filialų/padalinių, teikiančių VIP¹, skaičius

1B. VIP skirtų kompiuterių skaičius

1C. VIP valandų vartotojams skaičius

1D. Kompiuterizuotų darbo vietų, skirtų VIP, naudojimosi koeficientas

1E. VIP vartotojų skaičius

1F. 1000-čiui gyventojų tenkantis VIP darbo vietų skaičius

1G. Bibliotekų, teikiančių nemokamą interneto prieigą bevieliniu ryšiu, skaičius

2. Išaugę bibliotekų darbuotojų gebėjimai ir motyvacija naudotis IT

2A. Pagerėję bibliotekininkų IT naudojimo žinios ir įgūdžiai

2B. Pagerėję bibliotekininkų atstovavimo ir viešųjų ryšių įgūdžiai

2C. Pagerėję bibliotekininkų internetinių išteklių ir el. paslaugų žinios ir įgūdžiai

2D. Pagerėję bibliotekininkų specialių poreikių vartotojų aptarnavimo žinios ir įgūdžiai

2E. Bibliotekininkų, turinčių vartotojų mokymo ar konsultavimo patirties, skaičius

2F. Apmokytų bibliotekininkų skaičius

2G. Bibliotekininkų IT mokymui skirtų valandų skaičius

3. Pagerėję viešų bibliotekų lankytojų IT įgūdžiai

3A. Pagerėję VIP vartotojų IT žinios ir įgūdžiai

3B. Pakitusi VIP vartojimo praktika

3C. Apmokytų IT gyventojų skaičius

3D. Gyventojų IT mokymui skirtų valandų skaičius

¹ VIP (čia ir toliau ataskaitoje) – viešos interneto prieigos taškai

- 4. Pagerėjusi prieiga specifinėms grupėms, sunkiai pasiekiamoms socialinėms grupėms**
 - 4A. % vartotojų, kurie neturi alternatyvios interneto prieigos
 - 4B. Sunkiai pasiekiamų grupių patirtis
 - 4C. Veiklos, kurioms atlikti vartotojai bibliotekose esančią VIP naudoja dažniausiai
 - 4D. Egzistavimas programų ar kitų mechanizmų sunkiai pasiekiamoms grupėms [traukti
- 5. Pagerėjęs bibliotekų atstovavimas**
 - 5A. Bibliotekos reputacija, viešas suvokimas ir profilis
 - 5B. Išplėsta bibliotekų misija ir kompetencijos sritys
 - 5C. Išaugęs bibliotekų lankytojų (apsilankymų) skaičius
- 6. Išaugęs bibliotekų vietinis, regioninis ir nacionalinis finansavimas**
 - 6A. Bibliotekoms skirtas finansavimas
 - 6B. Finansavimas, skirtas VIP
- 7. Išaugusi socialinė nauda individams ir bendruomenėms per IT**
 - 7A. Vartotojų gaunama nauda ir jos suvokimas
 - 7B. Bibliotekininkų suvokimas apie bendruomenei VIP teikiamą naudą
 - 7C. Kitų suinteresuotų grupių suvokimas apie VIP naudą
- 8. Išaugusi aktualaus turinio pasiūla ir naudojimas**
 - 8A. Bibliotekų, turinčių interneto svetaines, skaičius**
 - 8B. Naujas turinys ir paslaugos bibliotekoje
 - 8C. Išaugusi vietos turinio apimtis internete
- 9. Atsiradę bibliotekų tinkle inovacijos**
 - 9A. Inovacijų bibliotekose pavyzdžiai, atsiradę projekto pagalba
- 10. Sustiprėjusi pagalba bibliotekininkams**
 - 10A. Pagerėjusi techninė priežiūra bibliotekose
 - 10B. Pagerėjusi metodinė pagalba bibliotekininkams

2. Tyrimo metodologija

Toliau ataskaitoje pateikiamos metodologinės tyrimo įgyvendinimo gairės, apklausos vykdymo techninė ataskaita, duomenų analizės principų aprašai.

2.1. Apklausos metodas

Pradinė bibliotekų atstovų apklausa buvo vykdoma internetu. Asmeniniai pakvietimai dalyvauti apklausoje visiems Perkančiosios organizacijos nurodytiems bibliotekininkams buvo išsiųsti elektroniniu paštu. Kvietimuose buvo trumpai pristatomi apklausos tikslai, pateikiama informacija apie apklausos vykdymo laiką, nurodoma faktinė informacija, kuriai duomenis rekomenduojama pasiruošti prieš apklausos pildymo laiką, ir apklausos pildymo internetu instrukcijos.

Prie tyrimo Vykdytojo serverio bibliotekų atstovai jungėsi per laiške nurodytas autorizuotas nuorodas. Į užduodamus klausimus bibliotekų atstovai galėjo atsakinėti jiems patogiu laiku; bibliotekų atstovai taip pat galėjo bet kurioje vietoje apklausos pildymą nutraukti ir vėliau prie jos prisijungus tęsti nuo to vietos, kurioje jie buvo sustoję.

Bibliotekas, neturinčias interneto, ar ignoruojančias kvietimą informaciją pateikti naudojantis internetu, planuota apklausti telefonu.

2.2. Tyrimo tikslinė grupė, imtis ir atranka

Tyrimo tikslinė grupė – bibliotekos, dalyvaujančios projekte „Bibliotekos pažangai“. Bibliotekų ir atsakingų asmenų sąrašas su kontaktine informacija tyrimo Vykdytojui buvo pateiktas Perkančiosios organizacijos.

Perkančiosios organizacijos apklausai keliamuose reikalavimuose buvo numatyta apklausti visų 1276 bibliotekų atstovus.

Tyrimo metu buvo taikomas ištisinės atrankos metodas.

2.3. Tyrimo instrumentas

Atliekant apklausą buvo naudojamas Perkančiosios organizacijos pateiktas standartizuotas klausimynas (instrumentas nr.12).

2.4. Apklausos atlikimo techninė ataskaita

Apklausa pradėta vykdyti 2012 metų vasario 1 dieną, planuota baigti – 2011 metų vasario 15 dieną, baigta 2012 metų vasario 28 dieną.

2012 metų vasario 1-10 dienomis buvo vykdoma bibliotekų apklausa internetu. Vėliau, susisteminus informaciją apie apklausoje jau sudalyvavusius ir nedalyvavusias bibliotekas, pradėta vykdyti bibliotekų apklausa telefonu. Telefoninė interneto neturinčių bibliotekų apklausa buvo pradėta vykdyti 2012 m. vasario 13 dieną.

Perkančioji organizacija tyrimo Vykdytojui pateikė 1276 bibliotekų kontaktinę informaciją. Apklausos metu buvo apklausti 1260 bibliotekų atstovai.

Apklausos vykdymo techninės charakteristikos:

Internetu užpildyti klausimynai.....	956
Telefonu apklausiant užpildyti klausimynai.....	304
Iš viso apklausta bibliotekų atstovų.....	1260
Likviduojamos/ neribotam laikui uždarytos/ nepasiekiamos bibliotekos.....	16

Likviduojamų/ neribotam laikui uždarytų/ nepasiekiamų bibliotekų sąrašas:

1. Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios b-kos Andrioniškio filialas
2. Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios b-kos Burbiškio filialas
3. Kėdainių r. savivaldybės M. Daukšos viešosios b-kos Surviliškio filialas
4. Kelmės r. savivaldybės Žemaitės viešosios b-kos Šedbarų kaimo filialas
5. Kelmės r. savivaldybės Žemaitės viešosios b-kos Šaltenių kaimo – mokyklos filialas
6. Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios b-kos Netičkampio filialas
7. Panevėžio miesto savivaldybės viešoji b-ka
8. Pasvalio M. Katiliškio viešosios b-kos Diliauskų filialas
9. Prienų r. savivaldybės viešosios b-kos Kunigiškių kaimo biblioteka - filialas
10. Šakių r. savivaldybės viešosios b-kos Sintautų filialas
11. Šalčininkų r. savivaldybės viešosios b-kos Tribonių biblioteka
12. Šalčininkų r. savivaldybės viešosios b-kos Akmenynės biblioteka
13. Šilutės r. savivaldybės F. Bajoraičio viešosios b-kos Pagrynių filialas
14. Šilutės r. savivaldybės F. Bajoraičio viešosios b-kos Ramučių filialas
15. Telšių r. savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešosios b-kos Degaičių kaimo biblioteka-filialas
16. Vilkaviškio r. savivaldybės viešosios b-kos Vištyčio filialas

Perkančiosios organizacijos nurodymu Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka dėl veiklos apimčių ir pobūdžio išskirtinumo į apklausą nebuvo įtraukta.

2.5. Kokybės kontrolės užtikrinimas

Apklausos vykdymo ir duomenų kokybei užtikrinti buvo skirtos tokios priemonės:

- ✓ apklausos vykdymo metu buvo teikiamos nuolatinės konsultacijos klausimyno pildymo klausimais tiek bibliotekų atstovams, tiek telefoninių apklausų atlikėjams;

- ✓ duomenų analitikai surinktų duomenų kokybę patikrino naudodamiesi SPSS programos teikiamomis galimybėmis.

2.6. Duomenų analizė

Analizuojant respondentų atsakymus į klausimus, ataskaitoje pateikiami bendrieji ir pagal įvairias charakteristikas paskaičiuoti atsakymų pasiskirstymai.

Kadangi tyrimo metu buvo apklausta visa generalinė visuma, visi skirtumai tarp bibliotekų darbuotojų atsakymų yra statistiškai reikšmingi (paklaida lygi „0“). Turint tai omenyje, grupių lyginimas ir įvykusių pokyčių vertinimas tampa kiek labiau problemiškas, nes yra pakankamai keblu nustatyti, kelių respondentų skirtingi pasisakymai nulemia reikšmingus skirtumus. Analizės palengvinimui ryškesni atsakymų pokyčiai žymimi skirtingomis spalvomis (tik 2012 metų tyrimo rezultatams). Žaliu apskritimu žymimi reikšmingi pozityvūs (reikšmės padidėjimas) pokyčiai, įvykę per metus, raudona (arba geltona) – negatyvūs (reikšmės sumažėjimas).

Statistiškai reikšmingi skirtumai tarp kitų analizuojamų grupių buvo skaičiuojami naudojant statistinių duomenų apdorojimo programą SPSS. Kintamieji tarpusavyje yra krostabuliuojami. Tuomet, naudojant χ^2 kriterijų, tikrinama, ar egzistuoja statistiškai reikšmingas ryšys tarp kintamųjų (reikšmingumo koeficientas p ne didesnis nei 0.05). Jei statistiškai reikšmingas ryšys egzistuoja, tuomet ieškoma, kuriose celėse (atsakymų pasiskirstymuose) jis egzistuoja (naudojant funkciją *Adjusted Residuals*).

3. Tyrimo rezultatų santrauka

Bibliotekų darbo laikas ir apsilankymų jose skaičius

Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas

83% projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančių bibliotekų per savaitę dirba ne daugiau kaip 40 valandų. Vidutiniškai per savaitę bibliotekos dirba 36 valandas. Dažniausiai ir ilgiausiai bibliotekos dirba nuo antradienio iki penktadienio (dirba 97%-100% bibliotekų). Pirmadieniais ir šeštadieniais dirba tik apie pusė bibliotekų (pirmadienį 61%, šeštadienį 48%), o sekmadienis beveik visose bibliotekose yra nedarbo diena (99%).

2011 vs. 2010: palyginti su situacija 2010 metais, per 2011 metus kiek išaugo bibliotekų darbo valandų per savaitę skaičius (2011: vid. 36val., 2010: vid. 34val.). Iš dalies šį pokytį lemia tai, kad padaugėjo pirmadieniais dirbančių bibliotekų dalis (2011:61%, 2010:56%), bei tai, kad darbo laikas buvo ilginamas ir trečiadieniais – penktadieniais.

2008-2011: 2008-2010 metų Projekto vykdymo laikotarpiu buvo stebimas bibliotekų darbo laiko trumpėjimas (2010: vid.34, 2008: vid. 39val.), tačiau 2011 metais bibliotekos ėmė dirbti kiek ilgiau nei 2010 metais, o vidutinis darbo valandų skaičius per savaitę sugrįžo į 2009 metų lygį (36val. per savaitę).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose lankytojai aptarnaujami ilgiau nei kaime (dirba daugiau nei 40 val. per savaitę M:67%; K:7%). Be to, kaimų bibliotekos rečiau dirba pirmadieniais (M:95%; K:54%) ir šeštadieniais (M:70%; K:44%).

Apsilankymų bibliotekose bei jų filialuose skaičius

2011 metais bibliotekose buvo užfiksuota 10,586 mln. apsilankymų. Daugiau nei du trečdaliai bibliotekų užfiksavo mažiau kaip po 5 tūkst. apsilankymų ir tik trečdalyje (32%) bibliotekų buvo fiksuojami didesni lankytojų srautai.

2011 vs. 2010: 2011 metais fiksuojamas didesnis apsilankymų bibliotekose skaičius nei 2010 metais (2011:10,586 mln.; 2010:9,937 mln.).

2008-2011: nuo Projekto vykdymo pradžios po truputį auga daugiau nei 5 tūkstančius apsilankymų per metus užfiksuojančių bibliotekų dalis (2011:32%, 2008:27%).

Miestas vs. kaimas: 2011 metais didesnis apsilankymų skaičius fiksuotas miesto bibliotekose nei kaimo (M: 6,176 mln.; K: 4,410 mln.).

Vieša interneto prieiga bibliotekose

Interneto svetainės turėjimas

Kas aštunta biblioteka (13%) turi savo sukurtą bei administruojamą interneto svetainę.

2011 vs. 2010: interneto svetainės turinčių bibliotekų kiek padaugėjo (2011:13%; 2010:10%).

2008-2011: nuo Projekto įgyvendinimo pradžios savo interneto svetainės turinčių bibliotekų skaičius padidėjo labai nedaug (2011:13%, 2010:11%).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekos dažniau turi pačių sukurtas ir administruojamas interneto svetaines nei kaimo bibliotekos (M:37%; K:8%). Projekto įgyvendinimo eigoje reikšmingai išaugo miesto bibliotekų, turinčių savo interneto svetaines, dalis (2011:37%, 2008:27%).

Viešos interneto prieigos teikimas

Viešą interneto prieigą 2011 metais teikė 93% apklaustų bibliotekų (1775 bibliotekos). Lyginant su 2010 metais, viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis išaugo 8 procentiniais punktais (p.p.), o nuo Projekto įgyvendinimo pradžios viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius padvigubėjo (nuo 638 bibliotekų 2008 metais iki 1175 bibliotekų 2011 metais).

2011 vs. 2010: 2011 metais viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius išaugo (2011:93%; 2010:85%).

2008-2011: nuo Projekto įgyvendinimo pradžios viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičius padvigubėjo (nuo 638 bibliotekų 2009 metais iki 1175 bibliotekų 2012 metais).

Dauguma tiek miesto, tiek kaimo bibliotekų savo vartotojams teikia viešo interneto prieigą. Kaimo vietovėse fiksuojamas reikšmingesnis viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičiaus augimas, tiek palyginus su 2010 metais (9 p.p.), tiek vertinant pokytį nuo Projekto įgyvendinimo pradžios (41 p.p.).

Miestas vs. kaimas: kaimuose bibliotekų, neteikiančių viešos interneto prieigos, yra daugiau nei miestuose (M:96%; K:93%). Tačiau reikšmingesnis viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičiaus augimas, tiek palyginus su situacija 2010 metais (M: 92%, K:84%), tiek vertinant pokytį nuo Projekto įgyvendinimo pradžios (M:78%, K:48%), stebimas kaimo vietovėse.

Viešos interneto prieigos darbo vietos

Tyrimo metu nustatyta, jog apklaustose bibliotekose 2011 metų pabaigoje buvo 6183 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Vidutiniškai bibliotekose yra po 5 viešai interneto prieigai skirtas darbo vietas. Dauguma kompiuterizuotų darbo vietų buvo įrengtos prieš 2 metus ar seniau (76%, 4696 vietos).

2011 vs. 2010: viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius 2011 metais kiek padidėjo (2011:6183; 2010:5815).

2008-2011: didžioji dalis (76%) viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų bibliotekose buvo sukurta iki 2010 metų (iki 2009 metų ir anksčiau bibliotekose buvo įrengta 44% visų dabar esančių viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų; 2009-2010 metais – 32% visų darbo vietų; 2010-2011 metais – 15% darbo vietų, 2011 metais – 9% darbo vietų).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose vidutinis viešos interneto prieigos darbo vietų skaičius yra dvigubai didesnis nei kaime (M:9; K:5), tačiau bendras interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius didesnis kaimo bibliotekose (M: 1842; K: 4341).

Bevielio interneto prieiga lankytojams

Bevielio interneto paslaugas teikia 60% (viso 701 biblioteka) viešos interneto prieigos paslaugą teikiančių bibliotekų.

2011 vs. 2010: 2011 metais bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičius išaugo (2011:701; 2010:582).

2008-2011: Projekto vykdymo laikotarpiu stebimas nuoseklus ir reikšmingas viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų, teikiančių ir bevielio interneto paslaugą, dalies augimas (2011:60%, 2008:12%).

Miestas vs. kaimas: miestuose bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis yra didesnė nei kaime (M:77%; K:56%).

Neįgaliems asmenims skirtos viešos interneto prieigos darbo vietos

10% viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų turi neįgaliesiems pritaikytas kompiuterizuotas darbo vietas.

2011 vs. 2010: 2011 metais neįgaliems asmenims skirtų darbo vietų skaičius bibliotekose išaugo (2011:177 darbo vietos; 2010:114 darbo vietų).

2008-2011: reikšmingas viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų, turinčių neįgaliesiems pritaikytas kompiuterizuotas darbo vietas, dalies augimas buvo stebimas 2008-2009 metais (2009:9%, 2008:3%), o po 2009 metų tokių bibliotekų dalis beveik nekito (2011:10%, 2009:9%).

Miestas vs. kaimas: miestuose bibliotekų, turinčių neįgaliems asmenims pritaikytas kompiuterizuotas darbo vietas, yra santykinai daugiau (M:38%; K:4%).

Prisijungimo prie interneto būdai bei interneto greitis

42% bibliotekų prie interneto yra prisijungusios bevielio interneto būdu. Dar 23% naudojami DSL jungtimis. Dažniausiai bibliotekose yra naudojamas didesnis nei 769Kbps interneto greitis (57%).

2011 vs. 2010: 2011 metais sumažėjo bibliotekų, prie interneto besijungiančių bevielio prisijungimo būdu, dalis (2011:42%, 2010:52%), tačiau išaugo kabelio, optinio kabelio ir alternatyvių (pvz. šviesolaidžio, plačiajuosčio ryšio) prisijungimo prie interneto būdų naudojimas. Be to, daugėja bibliotekų, kuriose interneto greitis yra didesnis nei 1,5 Mbps (2011:34%, 2010:24%), o lėtesniu internetu besinaudojančių bibliotekų dalis mažėja.

2008-2011: nuo Projekto įgyvendinimo pradžios stebimas augantis DSL, LAN, optinio kabelio jungčių naudojimas (DSL: 2011:23%, 2008:18%; LAN: 2011:9%, 2008:6%; optinis kabelis: 2011:12%, 2008:4%).

Miestas vs. kaimas: miesto bibliotekose dažniau jungiamasi DSL jungtimi (M:53%; K:16%), o kaimuose labiau paplitęs bevielis prisijungimas (M:12%; K:48%).

Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai

Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius

Projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančiose ir apklaustose bibliotekose užfiksuota kiek daugiau nei 397 tūkst. registruotų viešos interneto prieigos vartotojų.

2011 vs. 2010: 2011 metais registruotų viešos interneto prieigos vartotojų padaugėjo 152 tūkst. (2011:397 tūkst., 2010: 245 tūkst.).

2008-2011: Projekto įgyvendinimo laikotarpiu registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius išaugo dvigubai (2011: 397 tūkst., 2008: 191 tūkst.).

Miestas vs. kaimas: registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius mieste yra kiek didesnis nei kaime (M: 222 tūkst.; K: 175 tūkst.).

IT mokymų viešos interneto prieigos vartotojams organizavimas

2011 metais IT mokymai viešos interneto prieigos vartotojams buvo organizuotos 74% viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų (874 bibliotekos). 2011 metais šiems mokymams buvo skirta kiek daugiau nei 128 tūkst. valandų.

2011 vs. 2010: 2011 metais bibliotekų, organizavusių IT mokymus viešos interneto prieigos vartotojams, ženkliai padaugėjo (2011:74%; 2010:56%). Taip pat išaugo bendras IT mokymams skirtų valandų skaičius (2011:128 tūkst.; 2010:43 tūkst.).

2008-2011: nuo Projekto įgyvendinimo pradžios bibliotekų, organizavusių viešos interneto prieigos vartotojams IT mokymus, skaičius išaugo 5 kartus (2011: 874, 2008:173).

Miestas vs. kaimas: kaimo bibliotekose IT mokymai buvo organizuoti taip pat dažnai kaip ir miesto bibliotekose (M:78%; K:74%); tačiau bendras IT mokymams skirtų valandų skaičius kaimo bibliotekose yra dvigubai didesnis nei miestų bibliotekose (M:46 tūkst.; K:82 tūkst.).

Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

2011 metų duomenimis apklaustose bibliotekose naudotis IT yra apmokyta 40 tūkst. viešos interneto prieigos vartotojų.

2011 vs. 2010: per 2011 metus apmokytų naudotis IT viešos interneto prieigos vartotojų skaičius išaugo (2011:40 tūkst.; 2010:13 tūkst.).

2008-2011: Projekto įgyvendinimo metu VIP vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius nuosekliai augo (2011: 40 tūkst., 2008:7 tūkst.). Per visą Projekto įgyvendinimo laikotarpį naudotis IT iš viso apmokyta apie 68,5 tūkst. vartotojų.

Miestas vs. kaimas: miesto ir kaimo bibliotekose naudotis IT buvo apmokytas panašus viešos interneto prieigos vartotojų skaičius (M:22 tūkst.; K:18 tūkst.).

Darbuotojų mokymai

Viešą interneto prieigą prižiūrinčių darbuotojų skaičius

Viešos interneto prieigos paslaugos teikimą bibliotekose aptarnauja 1656 darbuotojų.

2011 vs. 2010: 2011 metais viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų dalis padidėjo (2011: 1656; 2010: 1475).

2008-2011: Projekto įgyvendinimo laikotarpiu viešą interneto prieigą prižiūrinčių bibliotekos darbuotojų padaugėjo trečdaliu (2011:1656m, 2008:1042).

Miestas vs. kaimas: kaimo bibliotekose dirba daugiau viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų (M:591; K:1065).

Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose bei mokymams skirtų valandų skaičius

Darbuotojams IT mokymus yra organizavę 84% bibliotekų (1059 bibliotekos). 2011 metais iš viso šiems mokymams buvo skirta beveik 45 tūkst. valandų.

2011 vs. 2010: 2011 metais bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose, kiek padaugėjo (2011:84%; 2010:79%); mokymams skirtų valandų skaičius 2011 metais, lyginant su 2010 metais, sumažėjo (2011:45 tūkst.; 2010:52 tūkst.).

2008-2011: nuo Projekto įgyvendinimo pradžios bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose, dalis nuosekliai augo (2011:84%, 2008:51%).

Miestuose 2011 metais darbuotojams IT mokymus organizavusių bibliotekų dalis sumažėjo, o kaimuose – išaugo; 2011 metais darbuotojų IT mokymai buvo organizuoti panašioje dalyje miesto ir kaimo bibliotekų (87% ir 83%).

Miestas vs. kaimas: nors miesto ir kaimo bibliotekų darbuotojai IT mokymuose dalyvavo vienodai dažnai (M:87%; K:83%), tačiau kaimo bibliotekose darbuotojų mokymams skirtų valandų skaičius yra reikšmingai didesnis nei mieste (M:16 tūkst.; K:28 tūkst.).

Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

2011 metais naudotis IT buvo apmokyti 2785 bibliotekų darbuotojai.

2011 vs. 2010: darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius padidėjo (2011: 2785; 2010: 2112).

2008-2011: Projekto įgyvendinimo laikotarpiu darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius nuosekliai augo (2011:2785, 2008:1061).

Miestas vs. kaimas: 2011 metais naudotis IT kaimo bibliotekose buvo apmokyta kiek daugiau darbuotojų nei miesto bibliotekose (M: 1128; K: 1657).

4. Bibliotekų bei apklausoje dalyvavusių darbuotojų charakteristikos

77% viešą interneto prieigą teikiančių ir apklaustų bibliotekų ar jų filialų turi tik po 1 darbuotoją.

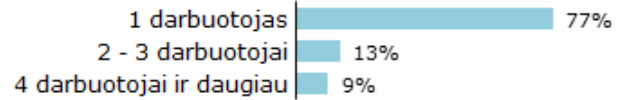
Daugiau nei du trečdaliai bibliotekų (63%) 2011 metais užfiksavo iki 5 tūkstančių lankytojų apsilankymų. Šiuo atveju buvo fiksuojamas ne lankytojų, bet apsilankymų skaičius, t.y. įskaičiuojami ir vieno to paties lankytojo pakartotiniai apsilankymai.

Miestuose buvo apklausta mažiau nei penktadalis bibliotekų (17%), tuo tarpu 83% „Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančių bibliotekų aptarnauja kaimo gyventojus.

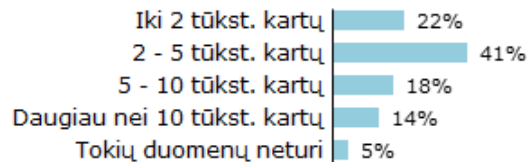
Kiek daugiau bibliotekų buvo apklausta Kauno (16%), Vilniaus (13%), Panevėžio (13%), Šiaulių (11%) apskrityse.

Dažniausiai informaciją apie bibliotekas apklausai pateikė vyresnieji bibliotekininkai (61%).

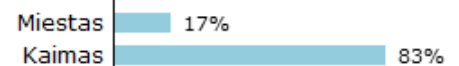
Bibliotekoje/ filiale dirbančių darbuotojų skaičius

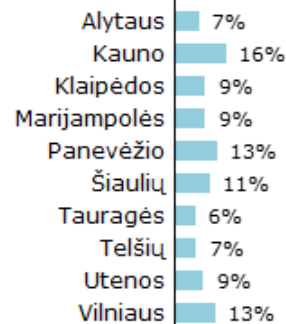
Apsilankymų skaičius bibliotekoje/ filiale per 2011m.

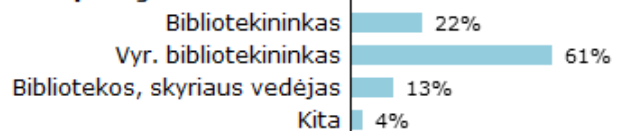
Vietovė

Apskritis

Respondento pareigos

5. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas ir apsilankymų jose skaičius

5.1. Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas

- 2008-2010 metais buvo stebimas bibliotekų darbo laiko mažinimas, o 2011 metais bibliotekų darbo valandų skaičius per savaitę sugrįžo į 2009 metų lygį -

Dauguma „Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančių bibliotekų dirba ne daugiau kaip 40 valandų per savaitę. 36% bibliotekų lankytojus aptarnauja iki 32 valandų, dar 47% - 32-40 valandų per savaitę. Daugiau nei 40 valandų per savaitę lankytojams atidaryta mažiau nei penktadalis bibliotekų ar filialų (17%).

2011 metais bibliotekų darbo valandų skaičius per savaitę buvo kiek ilgesnis nei 2010 metais: bibliotekų, dirbančių iki 32 valandų per savaitę, kiek sumažėjo; tačiau kiek padaugėjo bibliotekų, dirbančių 32-40 valandų per savaitę.

Ilgesnį darbo laiką per savaitę dažniau turi Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestuose esančios didesnės bibliotekos.

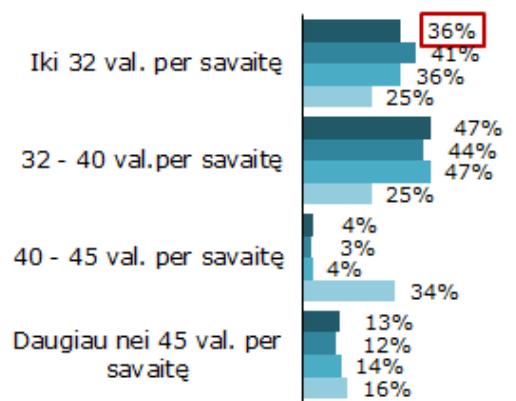
Analizuojant bibliotekų darbo valandų per savaitę pokytį Projekto įgyvendinimo laikotarpiu, pastebima, kad pirmus tris Projekto įgyvendinimo metus bibliotekų darbo laikas per savaitę buvo trumpinamas, tačiau 2011 metų duomenys jau rodo kiek kitokią tendenciją: bibliotekų darbo laikas per savaitę jau yra ilgesnis nei 2010 metais, o vidutinis darbo valandų skaičius per savaitę sugrįžo į 2009 metų lygį (36 valandų per savaitę).

Kaimo bibliotekos dirba mažiau valandų per savaitę nei miesto bibliotekos. Palyginus su 2010 metais, tiek mieste, tiek kaime sumažėjo bibliotekų dirbančių mažiau nei 32 valandų per savaitę.

Kiek valandų per savaitę bibliotekos/ filialai yra atidarytas lankytojams?

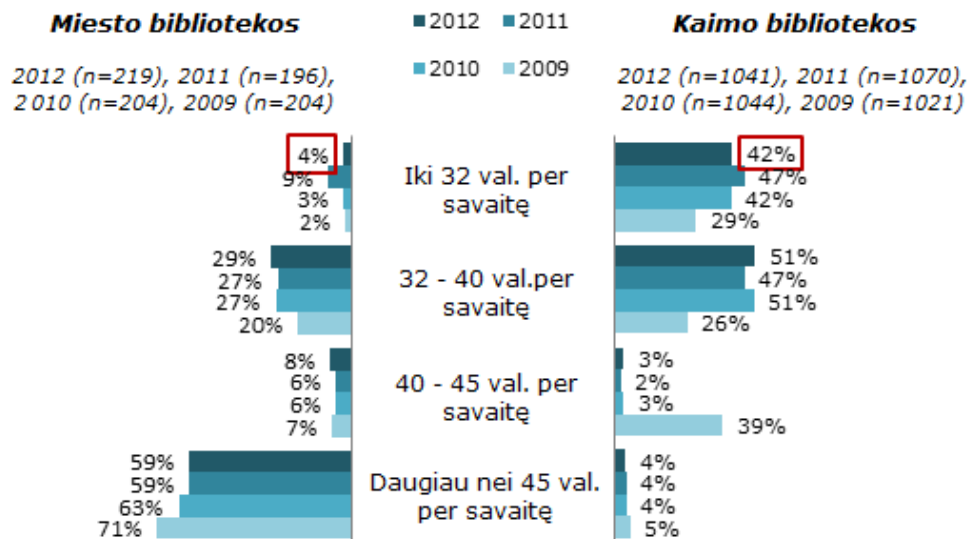
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

■ 2012, n=1260 ■ 2011, n=1266
■ 2010, n=1248 ■ 2009, n=1225

Kiek valandų per savaitę bibliotekos/ filialai yra atidarytas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

- Daugumoje bibliotekų galima lankytis antradieniais - penktadieniais -

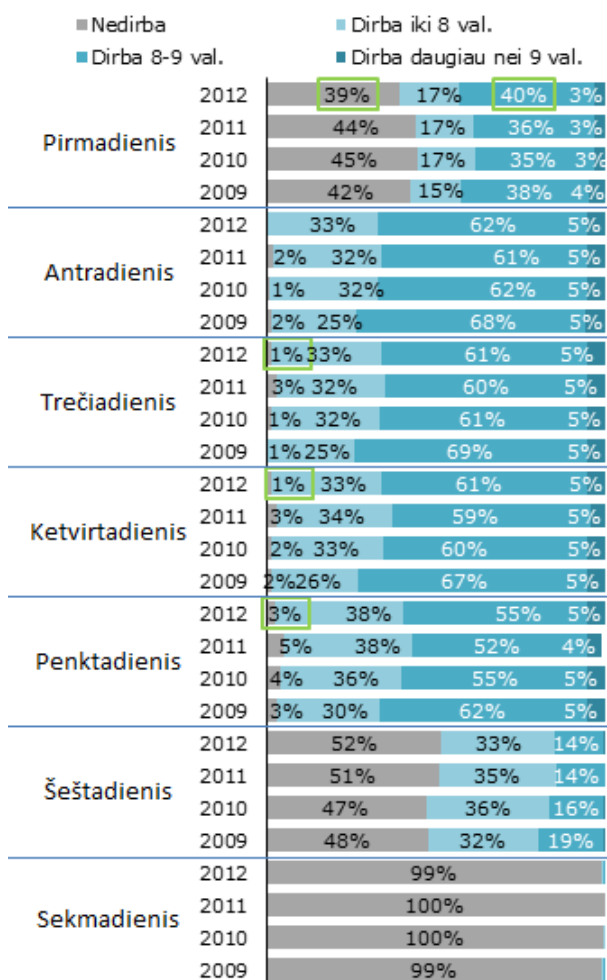
Didesnė dalis bibliotekų dirba antradieniais-penktadieniais. Daugiau nei pusė bibliotekų šiomis dienomis dirba 8-9 val.

Pirmadieniais ir šeštadieniais beveik pusė bibliotekų nedirba (atitinkamai 39% ir 52%). Sekmadienis – bibliotekų nedarbo diena.

Pastebima, kad 2011 metais kiek daugiau bibliotekų ėmė teikti savo paslaugas ir pirmadieniais; taip pat sumažėjo bibliotekų, nedirbančių trečiadieniais, ketvirtadieniais ar penktadieniais.

Bibliotekų darbo laikas skirtingomis savaitės dienomis

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

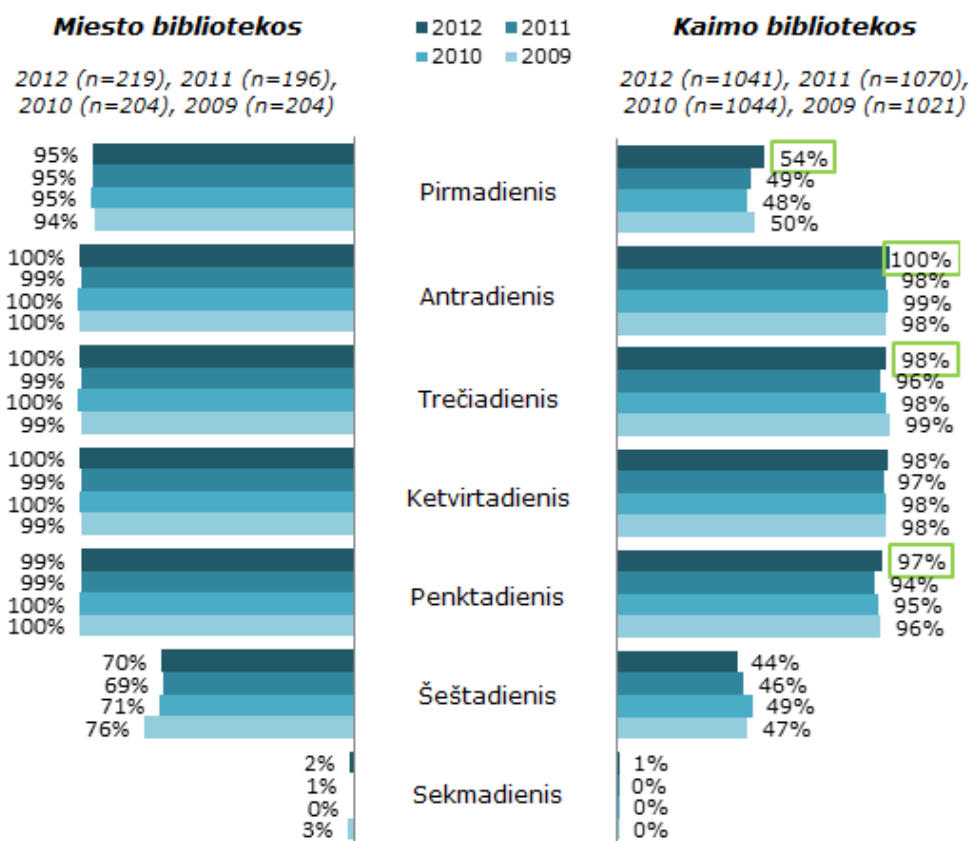
* 2011 (n=1260), 2010 (n=1266), 2009 (n=1248), 2008 (n=1225)

Lyginant miesto ir kaimo bibliotekų darbą skirtingomis savaitės dienomis, pastebime, jog kaimo bibliotekų filialai rečiau nei mieste esančios bibliotekos dirba pirmadieniais. Miesto bibliotekoms paprastai tai įprasta darbo diena. Be to, mieste daugiau bibliotekų dirba ir šeštadieniais.

Per pastaruosius metus kaimuose padaugėjo bibliotekų, dirbančių pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir penktadieniais.

Skirtingomis savaitės dienomis dirbančių bibliotekų dalis

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

- 2011 metais daugumoje bibliotekų darbo valandų skaičius nepakito, 7% bibliotekų savo darbo laiką pailgino -

Daugumoje bibliotekų (90%) darbo valandų skaičius 2011² metais nepakito. 7% bibliotekų padidino savo darbo valandų skaičių, 4% bibliotekų – sumažino.

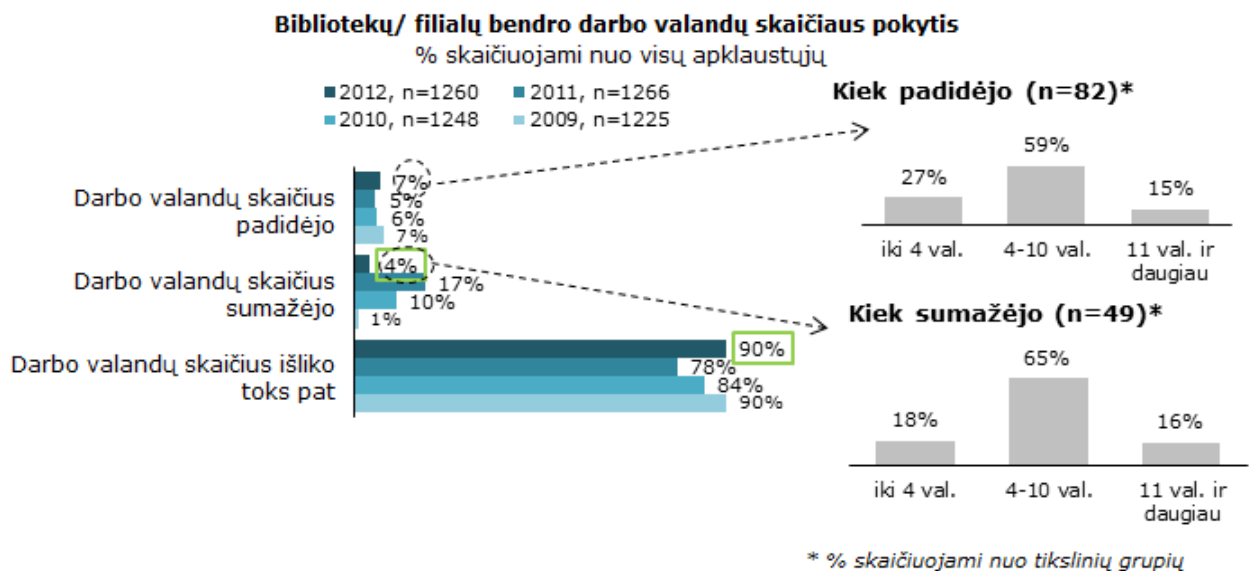
27% 2011 metais darbo valandų skaičių padidinusi bibliotekose darbo laikas buvo padidintas ne daugiau kaip 4 valandomis. Daugiau nei pusė (59%) tokių bibliotekų lankytojus aptarnauti pradėjo 4-10 valandomis ilgiau, o 15% bibliotekų darbo valandų skaičių prailgino 11 valandų ir daugiau.

Bibliotekose, kuriose darbo valandų skaičius buvo sumažintas, dažniausiai imta dirbti 4-10 valandomis trumpiau (65%). Beveik penktadalis (18%) tokių bibliotekų ėmė dirbti 4 valandomis trumpiau, o 16% darbo laiką sutrumpino 11 ir daugiau valandų.

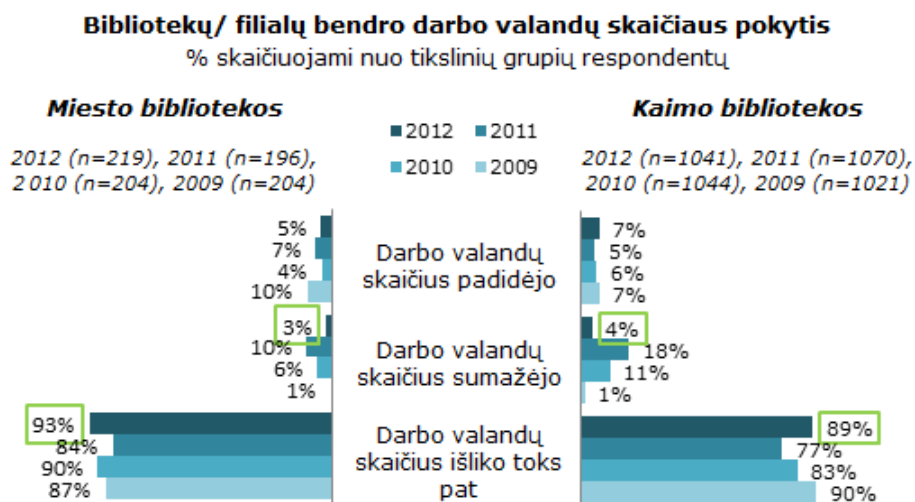
Darbo valandų skaičius dažniau padidėjo Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus apskričių bibliotekose. Kauno apskrityje ir 1 darbuotoją turinčiose bibliotekose darbo valandos dažniau buvo sumažintos.

Šiais metais bibliotekų, kuriose darbo valandų skaičius per metus išliko toks pats, dalis sugrįžo į 2009 metų lygį. 2010-2011 metais tokių bibliotekų dalis buvo mažesnė, nes daugėjo bibliotekų, kuriose darbo valandų skaičius buvo mažinamas.

² Diagramose nurodomi apklausos vykdymo metai. 2012 m. tyrimo metu buvo surinkta informacija apie 2011 metus, 2011m. – apie 2010 metus, 2010m. – apie 2009 metus, 2009m. – apie 2008 metus.

Darbo valandų pokyčiai miesto ir kaimo bibliotekose iš esmės nesiskiria. Lyginant su 2010 metais, 2011 metais darbo valandos buvo trumpinamos reikšmingai mažesnėje dalyje tiek kaimo, tiek miesto bibliotekų; didesnėje dalyje tiek miestų, tiek kaimų bibliotekų darbo valandų skaičius išliko nepakitęs.

5.2. Apsilankymų bibliotekose bei jų filialuose skaičius

- Apsilankymų skaičius bibliotekose 2008-2011 metais iš esmės nekito -

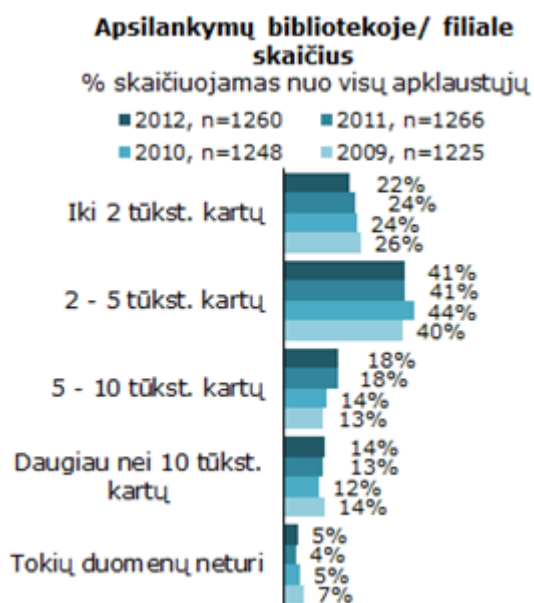
2011 metais bibliotekose bei jų filialuose iš viso buvo užfiksuota 10,586 mln.³ apsilankymų. Tai beveik 65 tūkst. apsilankymų daugiau nei 2010 metais (9,937 mln.). Aiškinant šį pokytį galima kelti prielaidą, kad iš dalies tai galėjo lemti pailgėjęs bibliotekų darbo laikas.

Dviejuose trečdaliuose bibliotekų (63%) 2011 metais buvo užfiksuota iki 5 tūkst. apsilankymų. Po daugiau nei 5 tūkst. apsilankymų užregistravo tik trečdalis bibliotekų (32%). Apskritai vidutiniškai vienoje bibliotekose per 2011 metus užfiksuota po 8814 apsilankymų.

Lyginant su pernai metais, santykinės apsilankymų bibliotekose dalys nekinta.

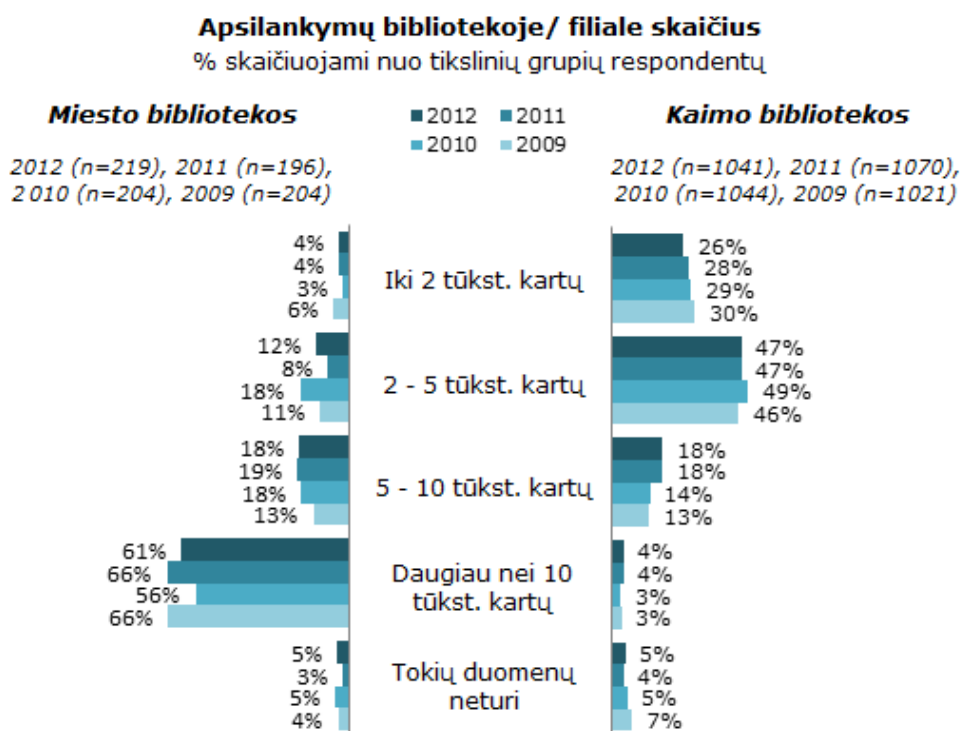
³ Pateikiamas bendras apsilankymų bibliotekose skaičius nėra galutinis, nes 5% apklaustų bibliotekų darbuotojų neturi duomenų apie apsilankymų skaičių jų bibliotekoje.

Nuo Projekto įgyvendinimo pradžios palaipsniui augo daugiau nei 5 tūkstančius apsilankymų per metus užfiksuojančių bibliotekų dalis.

Daugiau lankytojų apsilankymų buvo užfiksuota Kauno, Klaipėdos, Vilniaus bei Utenos apskričių bibliotekose. Be to, apsilankymų bibliotekose skaičius paprastai yra susijęs ir su darbuotojų bibliotekose skaičiumi: kuo bibliotekose fiksuojami didesni lankytojų srautai, tuo daugiau yra juos aptarnaujančio personalo.

Miesto bibliotekose fiksuojami didesni lankytojų srautai nei kaimo bibliotekose. Nors miesto bibliotekos sudaro tik 17% visų apklaustų bibliotekų, 2011 metais jose buvo užfiksuota 58% visų apsilankymų (6,176 mln. apsilankymų, vidurkis vienoje bibliotekoje: 29549 apsilankymai). Kaimo bibliotekose 2011 metais užfiksuota 4,410 mln. apsilankymų (vidurkis vienoje bibliotekoje: 4446 apsilankymai).

6. Vieša interneto prieiga bibliotekose

6.1. Interneto svetainės turėjimas

- Interneto svetaines turinčių bibliotekų dalis kiek išaugo -

Maždaug kas aštunta biblioteka (163 bibliotekų) turi atskiras, pačių sukurtas ir administruojamas interneto svetaines. Savo interneto svetaines dažniau turi didžiausios bibliotekos (turinčios didžiausią darbuotojų bei lankytojų skaičių). Dažniau interneto svetaines turi miestų bibliotekos.

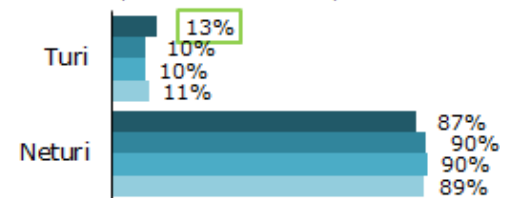
Interneto svetaines turinčių bibliotekų skaičius pastaraisiais metais kiek išaugo.

2011 metais kiek daugiau miesto (nei kaimo) bibliotekų susikūrė savo interneto svetaines.

Atskiros, pačių sukurtos ir administruojamos interneto svetainės turėjimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

■ 2012, n=1260 ■ 2011, n=1266
■ 2010, n=1248 ■ 2009, n=1225

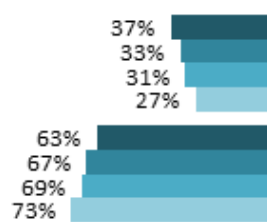

Atskiros, pačių sukurtos ir administruojamos interneto svetainės

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

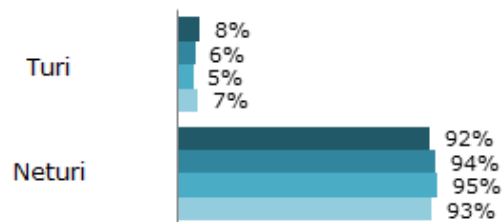
Miesto bibliotekos

2012 (n=219), 2011 (n=196),
2010 (n=204), 2009 (n=204)

Kaimo bibliotekos

2012 (n=1041), 2011 (n=1070),
2010 (n=1044), 2009 (n=1021)

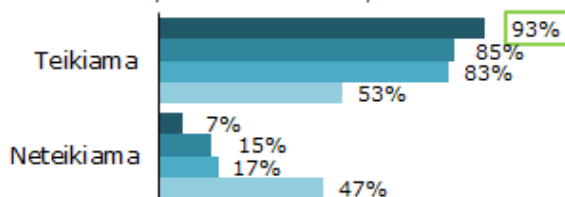
6.2. Viešos interneto prieigos teikimas

- 2011 metų pabaigoje vieša interneto prieiga buvo teikiama 93% bibliotekų -

Ar šiuo metu vartotojams yra teikiama VIP paslauga?

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

■ 2012, n=1260 ■ 2011, n=1266
■ 2010, n=1248 ■ 2009, n=1225

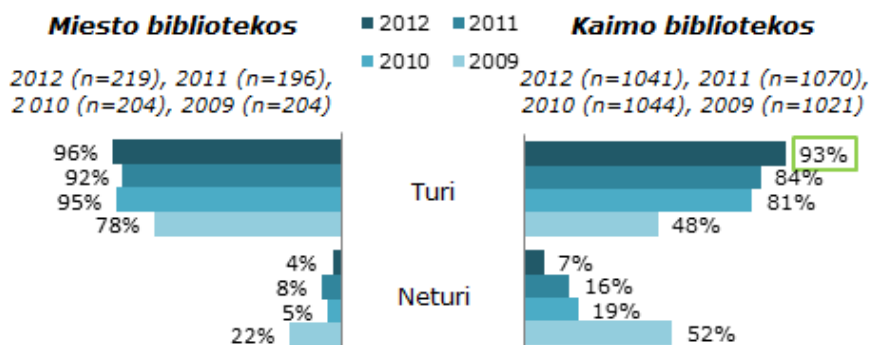
pradžios (41 p.p.).

Viešą interneto prieigą teikia 93% bibliotekų (1775 bibliotekos). Lyginant su 2010 metais, viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis išaugo 8 procentiniais punktais (toliau - p.p.), o nuo Projekto įgyvendinimo pradžios viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius beveik padvigubėjo (nuo 638 bibliotekų 2008 metais iki 1175 bibliotekų 2011 metais).

Viešą interneto prieigą vartotojams teikia dauguma tiek miesto, tiek kaimo bibliotekų. Tačiau kaime bibliotekų, teikiančių viešą interneto prieigą, skaičius augo reikšmingiau, tiek lyginant su situacija 2010 metais (9 p.p.), tiek vertinant pokytį nuo Projekto įgyvendinimo

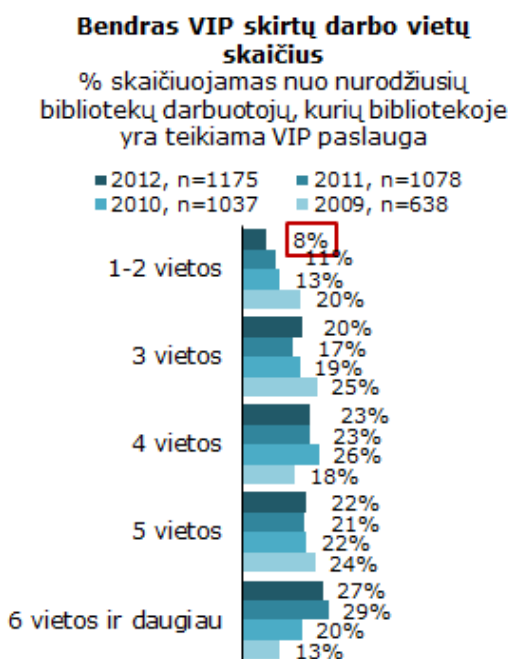
Ar šiuo metu vartotojams yra teikiama VIP paslauga?

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

6.3. Viešos interneto prieigos darbo vietos

- Didžiausias viešai interneto prieigai skirtų vietų skaičiaus augimas fiksuotas 2008-2009 metais, vėliau augimo tempai kiek sulėtėjo –

Iš viso tyrime dalyvavusiose bibliotekose šiuo metu yra 6183 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Tai yra 6 procentiniais punktais (368 vietomis) daugiau nei 2010 metais (5815 vietos). Viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičiaus augimo tempai nuo 2009 metų sulėtėjo (2008-2009m. VIP darbo vietų padaugėjo 82%, 2009-2010m. – 16% bibliotekų).

Viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų daugėja ne vien dėl bibliotekų, kuriose teikiama viešos interneto prieigos paslauga, skaičiaus augimo, bet ir interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičiaus pačiose bibliotekose augimo. Nuo Projekto įgyvendinimo pradžios santykinai mažėja bibliotekų, turinčių iki 3 viešos interneto prieigos vietų, ir daugėja turinčių 4 ir daugiau viešos interneto prieigos vietas bibliotekų dalis.

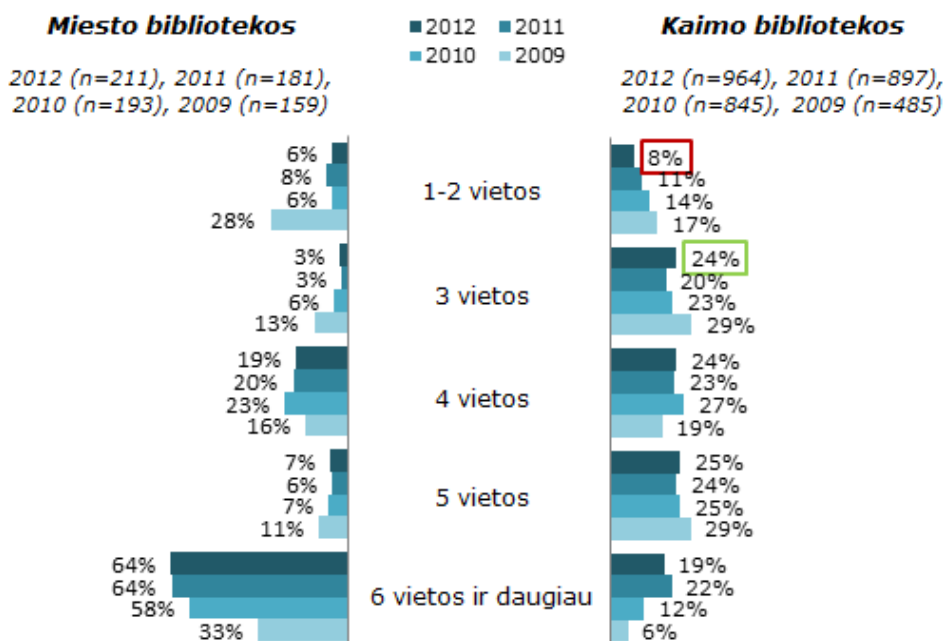
28% bibliotekų yra ne daugiau kaip 3 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. 45% bibliotekų turi 4-5 viešai interneto prieigai skirtas darbo vietas, o dar ketvirtadalyje (27%) bibliotekų viešos interneto prieigos vartotojams prieinama 6 ir daugiau kompiuterizuotų darbo vietų.

Miesto bibliotekose dažniau yra 6 ir daugiau viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos, tuo tarpe kaime viešą interneto prieigą turinčios bibliotekos paprastai turi mažesnę prieigai skirtų darbo vietų skaičių. Palyginus su 2010 metų duomenimis, 2011 metais sumažėjo kaimo bibliotekų, turinčių iki 3 viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų, ir padaugėjo bibliotekų, turinčių 3 viešos interneto prieigos darbo vietas. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad, jei 2008-2011 metais kaime apskritai sparčiau augo viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičius, tai mieste sparčiau augo viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius pačiose bibliotekose.

Iš viso mieste šiuo metu yra 1842 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Tai yra 30% visų viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų (miesto bibliotekos tesudaro 17% visų projekte „Bibliotekos pažangai“ dalyvaujančių bibliotekų). Viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius per pastaruosius metus mieste išaugo 10% (164 vietų, 2010 metais buvo 1678 vietos). Kaimo bibliotekose užfiksuotos 4341 viešai interneto prieigai skirtos darbo vietos. Lyginant su 2010 metais, jų skaičius išaugo 5% (204 vietomis, pernai metais buvo 4137 vietos).

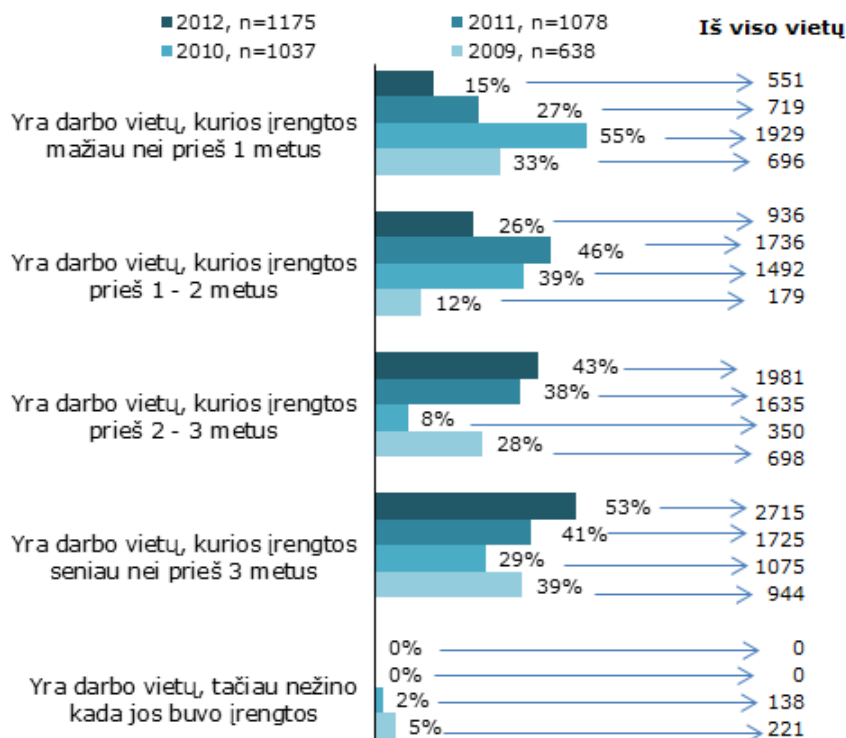
Bendras VIP skirtų darbo vietų skaičius

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

VIP skirtų darbo vietų skaičius, nurodant kada jos buvo įrengtos

% skaičiuojamas nuo nurodžiusių bibliotekų darbuotojų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Kas antra VIP teikianti biblioteka (53%) turi viešos interneto prieigos darbo vietas, įrengtas seniau nei prieš 3 metus. Kiek mažesnėje bibliotekų dalyje (43%) yra VIP darbo vietų, įrengtų prieš 2-3 metus. 26% VIP paslaugą teikiančių bibliotekų turi prieš 1-2 metus įrengtų viešos interneto prieigos darbų vietų. Naujos VIP darbo vietos 2011 metais buvo įrengtos 15% viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų.

2011 metais buvo įrengta mažiau naujų viešos interneto prieigos darbo vietų, nei 2010 metais ar per kitus ankstesnius Projekto įgyvendinimo metus.

Analizuojant viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų įrengimo laiką absoliučiais skaičiais, matome, jog didžiausia interneto darbo vietų dalis buvo įrengta daugiau nei prieš tris metus (2715 vietos). Prieš 2-3 metus buvo įrengta 1981 darbo vieta. Dar 936 darbo vietas buvo

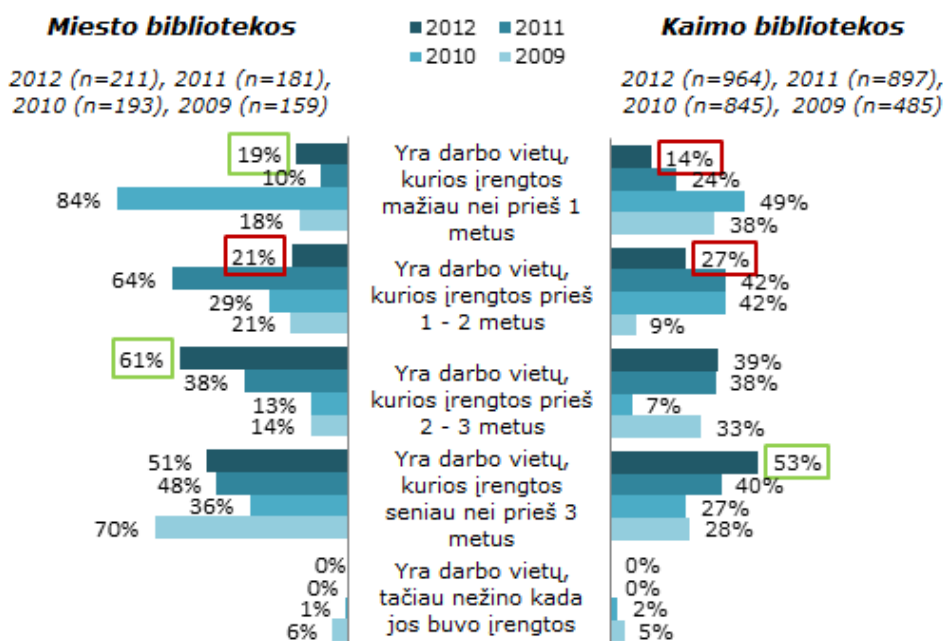
įrengtos prieš 2-3 metus. 551 viešos interneto prieigos darbo vietas yra naujos, įrengtos mažiau nei prieš vienerius metus.

- Kaimuose daugiausiai viešos interneto prieigos darbo vietų buvo įrengta daugiau nei prieš tris metus, miestuose – prieš 2-3 metus –

Miesto bibliotekose didžioji dalis (61%) viešos interneto prieigos darbo vietų buvo įrengta prieš 2-3 metus ir tik penktadalis (19%) – mažiau nei prieš vienus metus. Tuo tarpu kaimo vietovėse kas antra (53%) biblioteka turi darbo vietų, kurios įrengtos seniau nei prieš tris metus, ir tik šeštadalis (14%) kaimo bibliotekose esančių viešos interneto prieigos darbo vietų buvo įrengtos mažiau nei prieš metus.

Palyginus su 2010 metais, 2011 metais naujos viešos interneto prieigos darbo vietos buvo įrengtos didesnėje dalyje miesto bibliotekų, tuo tarpu kaime naujas viešos interneto prieigos darbo vietas sukūrusių bibliotekų dalis sumažėjo. Viso Projekto įgyvendinimo kontekste daugiausiai viešos interneto prieigos vietų tiek miesto, tiek kaimo bibliotekose buvo sukurta 2009 metais, mažiausiai – 2011 metais.

VIP skirtų darbo vietų skaičius, nurodant kada jos buvo įrengtos
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

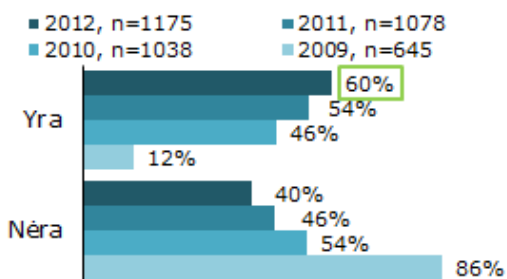

6.4. Bevielio interneto prieiga lankytojams

- Bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų dalis nuo Projekto įgyvendinimo pradžios išaugo 5 kartus -

Ar yra viešai, nemokamai prieinamas bevielis internetas lankytojams su nešiojamaisiais kompiuteriais ir pan.?

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Daugiau nei pusė (60%, 701 biblioteka) viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų savo lankytojams teikia ir bevielio interneto paslaugą. Dažniau tai - Panevėžio apskrities bibliotekos bei didžiosios bibliotekos (kuriose dirba 4 ir daugiau darbuotojų ir 2011 metais užfiksuota daugiau nei 10 tūkst. apsilankymų).

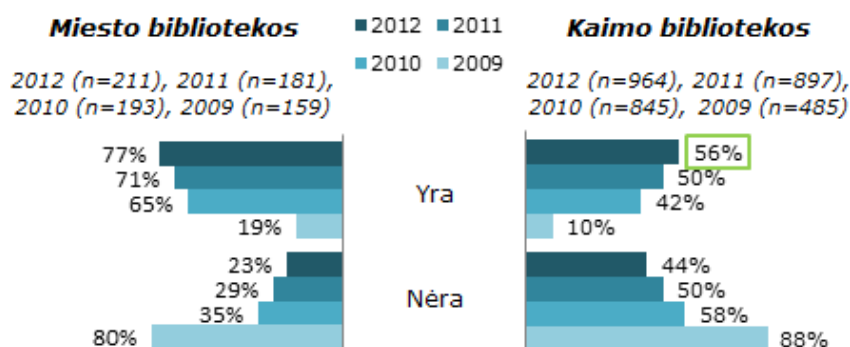
Lyginant su 2010 metais, bevielio interneto prieigą turinčių bibliotekų dalis 2011 metais išaugo 6 p.p. Šis pokytis stebimas tik kaimo bibliotekose.

Projekto įgyvendinimo laikotarpiu stebimas nuoseklus viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų, teikiančių ir bevielio interneto paslaugą, dalies augimas. Ši tendencija stebima tiek mieste, tiek kaime.

Mieste viešą bevielio interneto prieigą teikiančių bibliotekų yra daugiau nei kaime.

Ar yra viešai, nemokamai prieinamas bevielis internetas lankytojams su nešiojamaisiais kompiuteriais ir pan.?

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

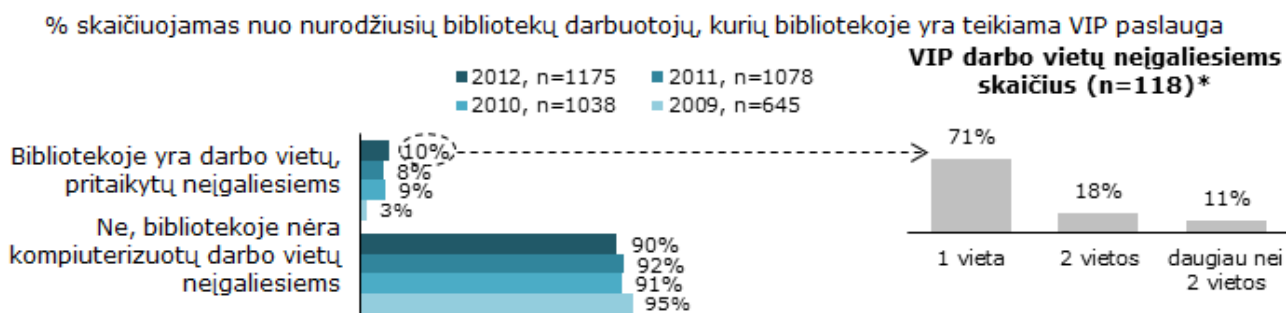
6.5. Neįgaliems asmenims pritaikytos viešos interneto prieigos darbo vietos

- Projekto įgyvendinimo laikotarpiu neįgaliesiems pritaikytų viešos interneto prieigos darbo vietų turinčių bibliotekų padaugėjo -

Neįgalūs asmenys vieša interneto prieiga gali pasinaudoti dešimtadalyje interneto prieigą teikiančių bibliotekų (10%). Lyginant su 2010 metais, tokių bibliotekų dalis reikšmingai nepakito, nors faktinis tokių bibliotekų skaičius ir išaugo (2010 metų duomenimis, bibliotekų, turinčių neįgaliesiems asmenims skirtų viešos interneto prieigos darbo vietų, buvo 84, o 2011 metų duomenimis tokių bibliotekų yra 118).

Paprastai bibliotekoje yra po vieną neįgaliesiems asmenims pritaikytą viešos interneto prieigos darbo vietą.

VIP darbo vietų, skirtų neįgaliesiems asmenims, skaičius

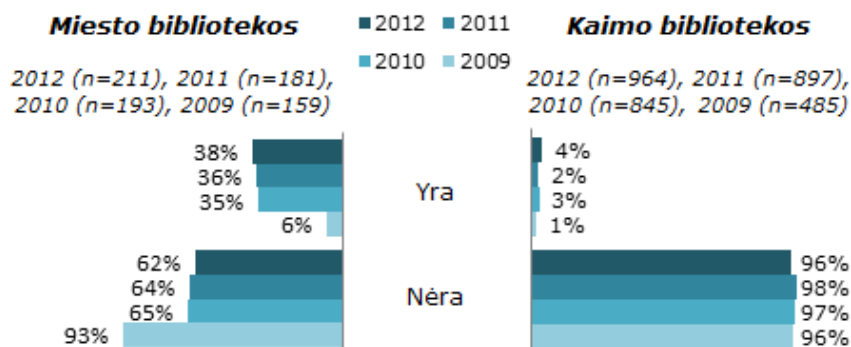

* pateikiamas nurodžiusių bibliotekų darbuotojų procentas (%)

Neįgaliesiems pritaikytų viešos interneto prieigos darbo vietų dažniau yra didžiausiose bibliotekose, kuriose dirba ne mažiau kaip 4 darbuotojai bei pastaraisiais metais užfiksuota daugiau kaip 10 tūkst. apsilankymų. Miestuose dalis bibliotekų, turinčių neįgaliesiems pritaikytų darbo vietų, yra santykinai didesnė.

VIP darbo vietų, skirtų neįgaliems asmenims, skaičius

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

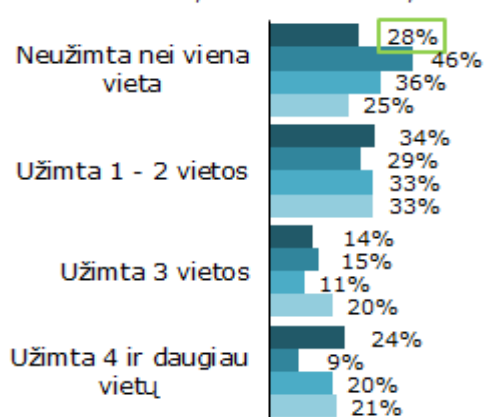

6.6. Viešos interneto prieigos darbo vietų užimtumas

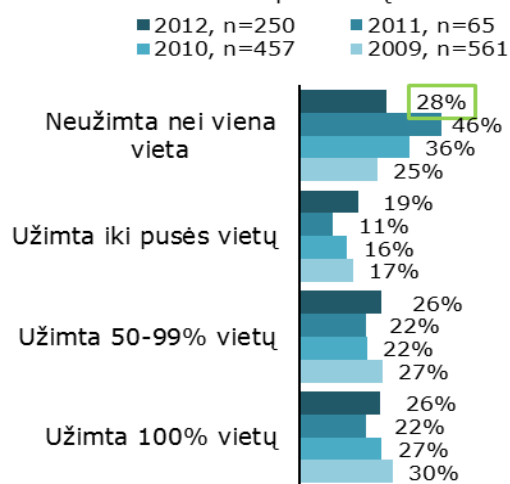
- Telefoninės apklausos metu kas antroje bibliotekoje buvo naudojama pusė ar daugiau viešos interneto prieigos vietų -

Telefonu kalbintų viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų darbuotojų buvo klausama, kiek pokalbio metu bibliotekoje yra užimta kompiuterizuotų darbo vietų. 28% respondentų teigė, jog visos viešos interneto prieigos darbo vietos yra laisvos. Dar trečdalis respondentų (34%) minėjo, jog bibliotekoje yra užimtos 1-2 vietos. Trys ir daugiau vietos buvo užimtos 38% bibliotekų.

Esamuoju momentu bibliotekoje/ filiale užimtų VIP darbo vietų skaičius
% skaičiuojamas nuo telefonu apklaustų respondentų

Esamuoju momentu bibliotekoje/ filiale užimtų VIP darbo vietų dalis
% skaičiuojamas nuo telefonu apklaustų respondentų

Analizuojant santykinę užimtų viešos interneto prieigos darbo vietų dalį matome, jog pusėje bibliotekų apklausos metu buvo užimta 50% ir daugiau kompiuterizuotų vietų (po 26% bibliotekų buvo užimta 50%-99% vietų ir 100% vietų).

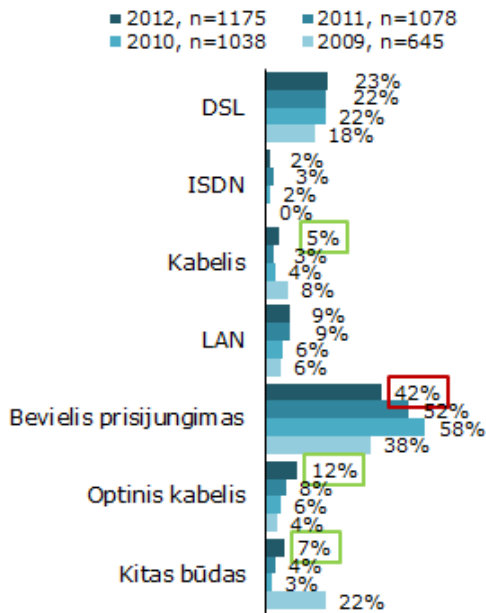
Lyginant su 2011 metais atlikto tyrimo duomenimis, šiais metais padidėjo bibliotekų, kuriose telefoninės apklausos metu buvo užimta nors viena viešos interneto prieigos darbo vieta, dalis.

6.7. Prijungimo prie interneto būdai bei interneto greitis

- Miestų bibliotekos prie interneto dažniau jungiasi DSL jungtimi, o kaimų - dažniau bevieliu internetu -

Būdas, kuriuo biblioteka/ filialas yra prijungtas prie interneto

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

Dažniausiai (42%, 493 bibliotekos) viešą interneto prieigą turinčios bibliotekos prie interneto yra prisijungusios bevieliu internetu pagalba. Dar penktadalis (23%, 269 bibliotekos) bibliotekų prie interneto jungiasi DSL pagalba. Kas dešimta biblioteka, teikianti viešos interneto prieigos paslauga, prie interneto jungiasi optinio kabelio (12%) ar LAN būdu (9%). Kitais būdais prie interneto jungiasi ne daugiau kaip po 7% bibliotekų.

Bevieliu prisijungimu prie interneto dažniausiai yra prisijungusios mažos kaimų bibliotekos. Miestų bibliotekose labiau paplitusi DSL jungtis.

Lyginant su 2010 metų duomenimis, 2011 metais sumažėjo bibliotekų, prie interneto besijungiančių bevieliu internetu būdu, tačiau kiek išaugo kabelio, optinio kabelio ir alternatyvių (pvz. šviesolaidis, plačiajuostis ryšys) prisijungimo prie interneto būdų naudojimas.

Nuo Projekto įgyvendinimo pradžios stebimas augantis DSL, LAN, optinio kabelio kaip alternatyvių bevieliu prisijungimui prie interneto būdų naudojimas.

2011 metais daugiau miestų bibliotekų prie interneto prisijungė bevieliu būdu, o kaimuose daugėja bibliotekų, prie interneto besijungiančių kabelio ar optinio kabelio būdu.

Būdas, kuriuo biblioteka/ filialas yra prijungtas prie interneto

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

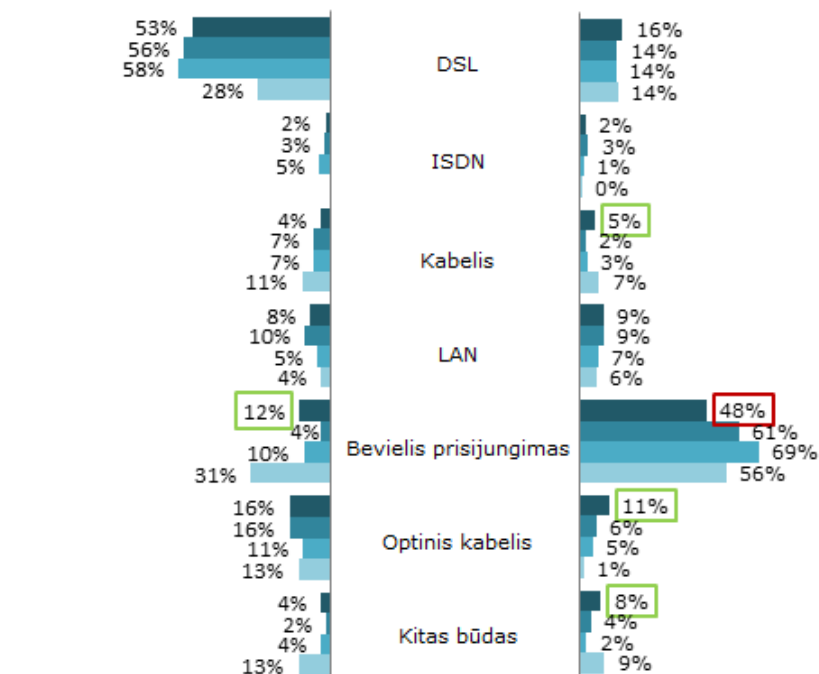
Miesto bibliotekos

2012 (n=211), 2011 (n=181),
2010 (n=193), 2009 (n=159)

2012 2011
2010 2009

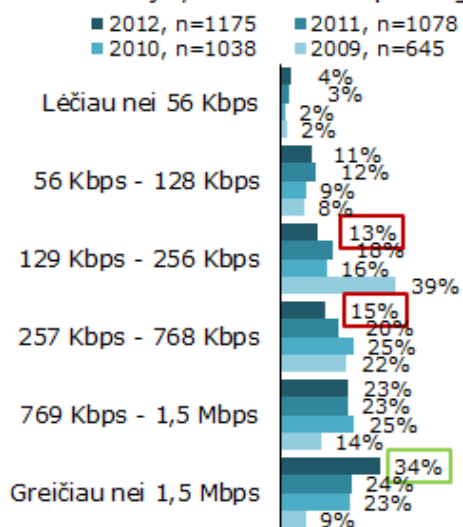
Kaimo bibliotekos

2012 (n=964), 2011 (n=897),
2010 (n=845), 2009 (n=485)

- Daugėja greitesnį internetą turinčių bibliotekų -

Bibliotekos/ filialo interneto greitis % skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

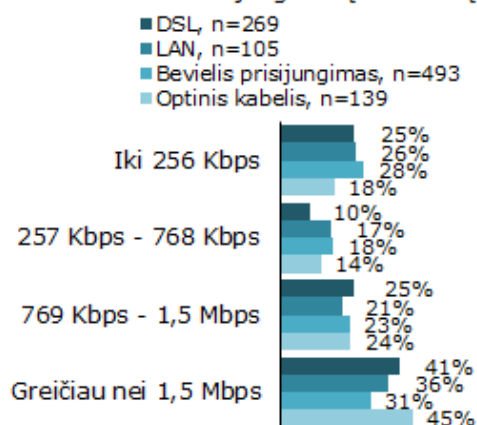

Kiek daugiau nei ketvirtadalyje (28%) bibliotekų interneto greitis yra iki 256 kilobitų per sekundę (Kbps). Du penktadaliai bibliotekų (38%) naudojami internetu, kurio greitis yra 257 Kbps - 1,5 Mbps. Dar 34% bibliotekų savo lankytojams gali pasiūlyti didesnę nei 1,5 Mbps interneto greitį.

2009-2012 metais bibliotekų dalis, naudojančių didesnę nei 1,5 Mbps greitį dalis nuolat augo, o besinaudojančių lėtesniu internetu bibliotekų dalis po truputį mažėja.

Interneto greitis paprastai neatsiejamas nuo jungimosi prie interneto būdo. Sparčiausią internetą turi bibliotekos, prie interneto prisijungusios DSL ar optinio kabelio pagalba. Tuo tarpu LAN ar bevieliu

Bibliotekos/ filialo interneto greitis % skaičiuojami nuo konkrečiu būdu prie interneto besijungiančių bibliotekų

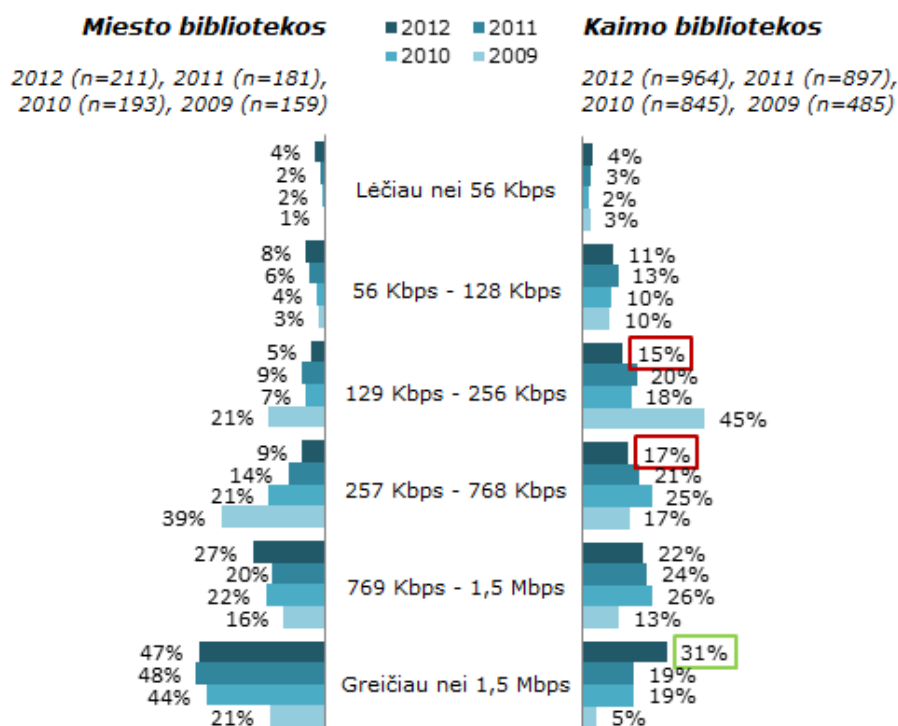

internetu besinaudojančiose bibliotekose interneto greitis mažesnis. Įvertinant tai, jog būtent kaimo bibliotekos prie interneto dažniau jungiamasi bevielio interneto pagalba, tampa aišku, kodėl lankytojams jose siūlomas lėtesnis internetas.

Visgi, tiek lyginant su 2010 metais, tiek viso Projekto įgyvendinimo kontekste, kaimo bibliotekose interneto greitis greitėja. Kaimo bibliotekų, kuriose lankytojai gali naudotis greitesniu nei 768 Kbps internetu, nuo 2008 metų padaugėjo beveik 6 kartus (nuo 89 bibliotekų 2008 m. iki 515 bibliotekų 2011 m.). Miesto bibliotekose taip pat diegiamas greitesnis internetas, nors pokytis nėra toks didelis kaip kaimo bibliotekose. Projekto įgyvendinimo metais mieste greitesnį nei 1,5 Mbps internetą turinčių bibliotekų padaugėjo 3 kartus (nuo 33 bibliotekų 2008 m. iki 99 bibliotekų 2011 m.).

Bibliotekos/ filialo interneto greitis

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

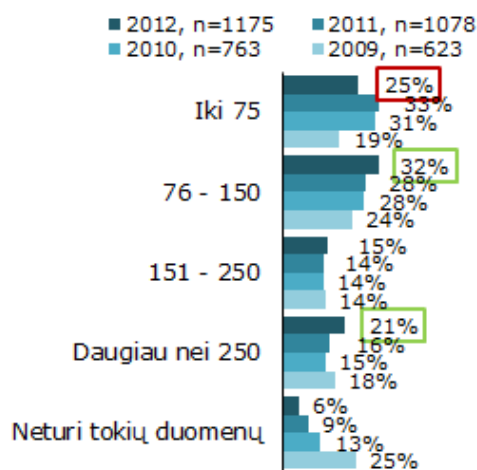

7. Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai

7.1. Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius

- 2011 metais išaugo didesnę VIP vartotojų skaičių turinčių kaimo bibliotekų skaičius -

Registruotų VIP vartotojų skaičius
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

6% interneto prieigą teikiančių bibliotekų neturi duomenų apie turimą registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičių. Tuo tarpu tokią informaciją turinčiose bibliotekose iš viso yra daugiau nei 397 tūkst. registruotų viešos interneto prieigos vartotojų. Tai beveik 152 tūkst. vartotojų daugiau nei 2010 metais (245 tūkst.).

Viešos interneto prieigos vartotojų skaičius tiesiogiai susijęs su bibliotekos dydžiu. Kuo bibliotekoje dirba daugiau darbuotojų, bei, kuo joje per praėjusius metus buvo užregistruota daugiau apsilankymų, tuo tokia biblioteka turi daugiau registruotų viešos interneto prieigos vartotojų.

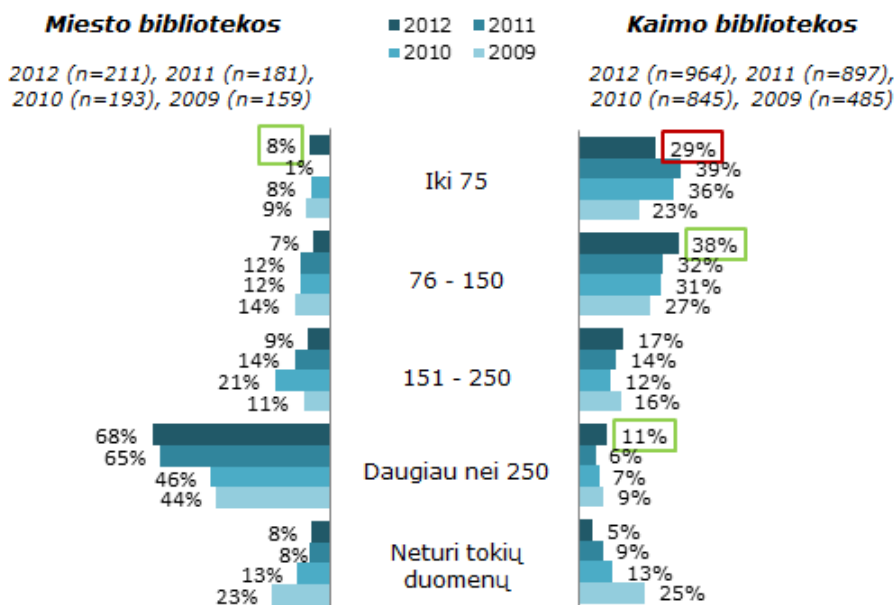
Palyginus su 2010 metų duomenimis, 2011 metais daugiau fiksuojama daugiau bibliotekų, turinčių 76-150 ir daugiau nei 250 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų; bibliotekų, turinčių iki 75 registruotų VIP vartotojų, dalis kiek sumažėjo.

Projekto įgyvendinimo metu sparčiausiai didėjo bibliotekų, turinčių 76-150 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų, dalis.

Iki 75 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų turinčių bibliotekų mažėja tik kaime; mieste tokių bibliotekų dalis auga. Kaime taip pat auga 176-150 ir daugiau nei 250 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų turinčių bibliotekų dalis.

Miesto bibliotekose registruotų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius yra didesnis nei kaimo bibliotekose, nepriklausomai nuo reikšmingai besiskiriančio faktinio viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų skaičiaus. Kaimo bibliotekose yra beveik 175 tūkst. registruotų viešos interneto prieigos vartotojų, miestuose – beveik 222 tūkst. (palyginimui: viena viešą interneto prieigą teikianti miesto biblioteka vidutiniškai turi 1140 registruotų viešos interneto prieigos vartotojų, kaimo biblioteka – vidutiniškai 192 registruotus viešos interneto prieigos vartotojus).

Registruotų VIP vartotojų skaičius
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

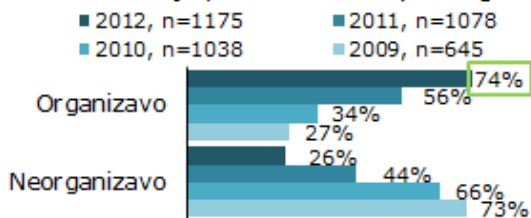

7.2. IT mokymų VIP vartotojams organizavimas bei mokymams skirtų valandų skaičius

- IT mokymus VIP vartotojams organizuojančių bibliotekų dalis nuolat auga -

VIP vartotojų IT mokymų organizavimas

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

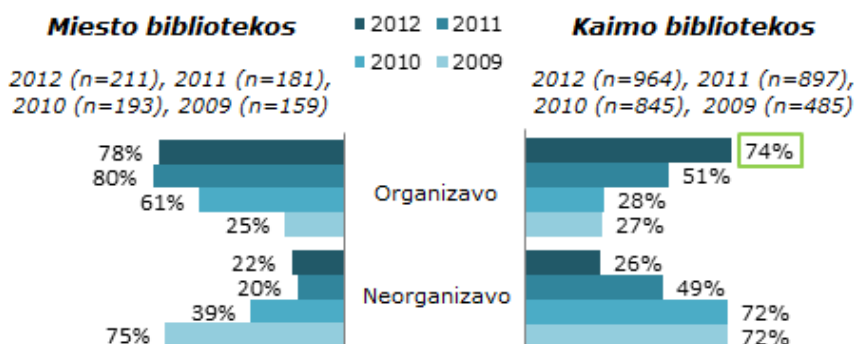
Didžioji dauguma (74%, 874 bibliotekos) viešą interneto prieigą turinčių bibliotekų savo vartotojams yra organizavusios IT mokymus. 2010 metais tokius mokymus organizavo 599 bibliotekos, tad, lyginant absoliučiuosius skaičius, mokymus organizavusių bibliotekų skaičius 2011 metais gerokai išaugo. Nuo Projekto įgyvendinimo pradžios tokių bibliotekų skaičius išaugo 5 kartus (2008 metais IT mokymus VIP vartotojams organizavo 173 bibliotekos).

Dažniausiai tokie mokymai buvo organizuojami Panevėžio apskrities bibliotekose bei bibliotekose, turinčiose daugiau nei 4 darbuotojus arba per pastaruosius metus užfiksavusiose daugiau nei 5 tūkst. apsilankymų.

Viešos interneto prieigos vartotojų mokymus organizavusių bibliotekų skaičius 2011 metais, lyginant su 2010 metais, augo tik kaimo bibliotekose. Visu Projekto įgyvendinimo metu VIP vartotojams organizuojančių IT mokymus bibliotekų dalies augimas buvo ryškus tiek mieste, tiek kaime.

VIP vartotojų IT mokymų organizavimas

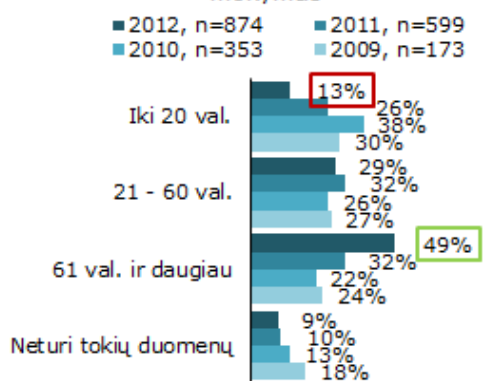
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

- Vartotojų IT mokymui 2011 metais skirta beveik 3 kartus daugiau valandų nei 2010 metais -

Vartotojų IT mokymui skirtų valandų skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių biblioteka organizavo VIP vartotojų IT mokymus

Beveik pusė (49%) viešos interneto prieigos vartotojų mokymus organizavusių bibliotekų 2011 metais tam skyrė daugiau nei 60 valandų. Dar maždaug trečdalis (29%) bibliotekų IT mokymams skyrė 21-60 valandų. Mažiau nei 20 valandų 2011 metais IT mokymams skyrė kiek mažiau nei šeštadalis bibliotekų (13%).

9% bibliotekų neturi duomenų, kiek pastaraisiais metais jose buvo skirta valandų viešos interneto prieigos vartotojų IT mokymui.

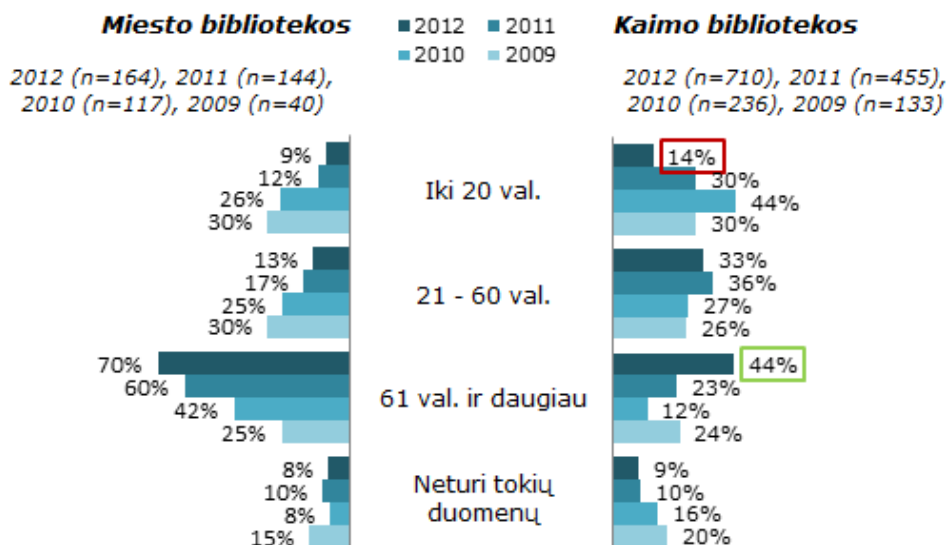
Iš viso viešos interneto prieigos mokymus organizavusios bibliotekos per 2011 metus tam skyrė šiek tiek daugiau nei 128 tūkst. valandų. 2010 metais IT mokymams buvo skirta kiek daugiau nei 43 tūkst. valandų.

IT mokymams skirtų valandų skaičius priklauso nuo bibliotekos dydžio. Daugiau darbuotojų turinčiose bibliotekose bei didžiausią apsilankymų skaičių turinčiose bibliotekose IT mokymams paprastai skiria didesnę valandų

skaičių. Todėl miesto bibliotekose paprastai daugiau bibliotekų mokymams skyrė po daugiau nei 60 valandų, o kaime kiek didesnė dalis bibliotekų lankytojus mokė mažiau kaip 60 valandų. Iš viso miesto bibliotekose 2011 metais IT mokymams buvo skirta kiek daugiau kaip 46 tūkst. valandų, kaimo bibliotekose - 82 tūkst. valandų.

Vartotojų IT apmokymams skirtų valandų skaičius

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

7.3. Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

- IT mokymuose dalyvavusių viešos interneto prieigos vartotojų skaičius auga -

2011 metais viešą interneto prieigą teikiančiose bibliotekose naudotis IT buvo apmokyta daugiau nei 40 tūkst. lankytojų. Tai tris kartus daugiau 2010 metais (beveik 13 tūkst.). Tačiau naudotis IT apmokytų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius nėra galutinis, nes 3% tyrime dalyvavusių bibliotekų darbuotojų neturi duomenų apie jų bibliotekoje apmokytų viešos interneto prieigos vartotojų skaičių.

45% bibliotekų 2011 metais apmokė po daugiau nei 20 viešos interneto prieigos vartotojų. Dar trečdalis bibliotekų apmokė po 9-20 lankytojų, o 18% - mažiau nei 8 lankytojus.

Lyginant su 2010 metais, padaugėjo bibliotekų, kuriose buvo apmokyta daugiau nei 20 viešos interneto prieigos vartotojų, o mažiau nei 8 lankytojus apmokiusių bibliotekų sumažėjo.

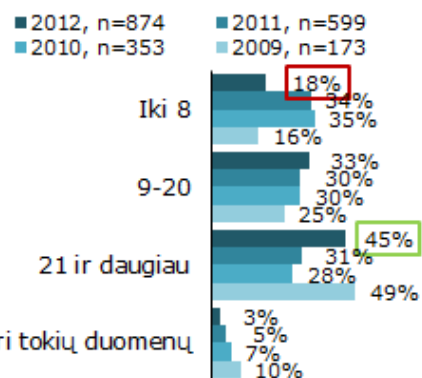
Per visą 2008-2011 metų laikotarpį bibliotekų, per metus apmokiusių naudotis IT 9-20 savo VIP vartotojų, daugėjo; per paskutinius tris metus taip pat padaugėjo ir bibliotekų, per metus naudotis IT apmokančių daugiau nei 20 viešos interneto prieigos vartotojų.

Paprastai apmokytų lankytojų skaičius priklauso nuo bibliotekos dydžio: kuo biblioteka didesnė (t.y. turi daugiau darbuotojų ir daugiau užfiksuotų apsilankymų), tuo daugiau joje buvo apmokyta viešos interneto prieigos vartotojų.

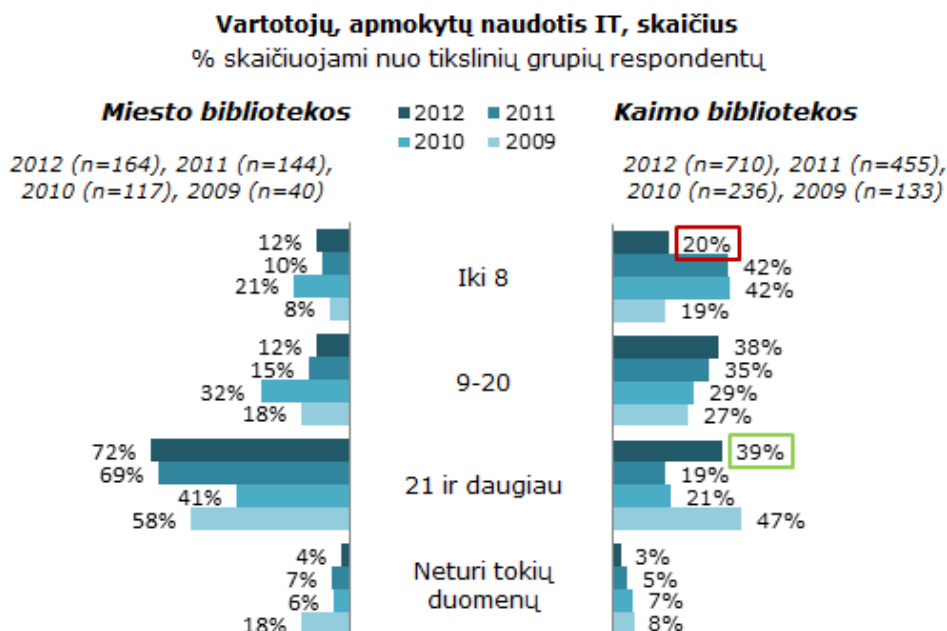
Miesto bibliotekose 2011 metais buvo apmokyta 22 tūkst. viešos interneto prieigos vartotojų ir tai yra gerokai daugiau nei 2010 metais (2010 metais -11,5 tūkst.). Tuo tarpu kaimuose IT mokymuose

Vartotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių biblioteka organizavo VIP vartotojų IT mokymus

dalyvavo beveik 18 tūkst. lankytojų ir, lyginant su 2010 metais, jų skaičius taip pat išaugo (2010 metais: 8,7 tūkst.).

8. Darbuotojų mokymai

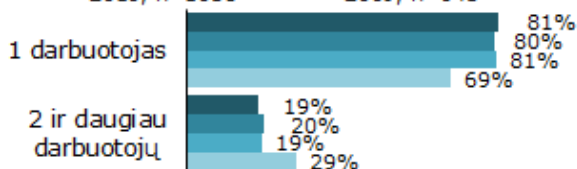
8.1. Viešą interneto prieigą aptarnaujančių darbuotojų skaičius

- VIP aptarnaujančių darbuotojų skaičius per paskutinius tris Projekto įgyvendinimo metus iš esmės nekito -

Darbuotojų, kurie prižiūri VIP, skaičius

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurių bibliotekoje yra teikiama VIP paslauga

2012, n=1175 2011, n=1078
2010, n=1038 2009, n=645

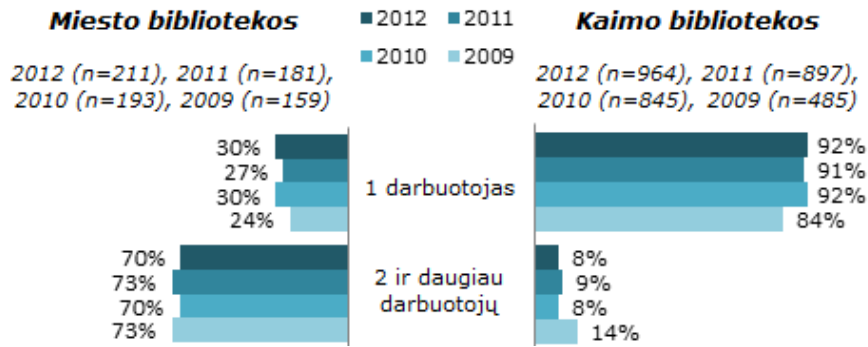
Iš viso „Bibliotekos pažangai“ projekte dalyvaujančiose bibliotekose yra 1656 viešą interneto prieigą aptarnaujantys darbuotojai. Lyginant su 2010 metais, jų skaičius kiek padidėjo (pernai metais - 1475 darbuotojai).

81% bibliotekų turi po vieną viešą interneto prieigą aptarnaujantį darbuotoją. Daugiau nei vienas viešą interneto prieigą aptarnaujantis darbuotojas dažniau yra didesnėse bibliotekose, kuriose pastaraisiais metais buvo užfiksuotas didesnis apsilankymų skaičius. Didžioji bibliotekų, kuriose viešą interneto prieigą prižiūri vienas

darbuotojas, dalis yra kaimuose. Miesto bibliotekose už viešą interneto prieigą paprastai atsakingi 2 ir daugiau darbuotojų.

Miesto bibliotekose iš viso dirba 591 viešą interneto prieigą aptarnaujantis darbuotojas (2010 metais: 504). Kaimuose tokių darbuotojų yra 1065 (971 pernai metais).

Darbuotojų, kurie prižiūri VIP, skaičius
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

8.2. Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose bei mokymams skirtų valandų skaičius

- Projekto įgyvendinimo metu kasmet daugėja bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose -

IT mokymuose yra dalyvavę 84% (1059 bibliotekos) visų apklausoje dalyvavusių bibliotekų darbuotojų.

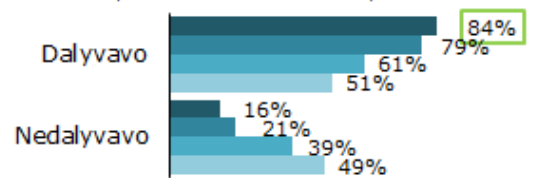
Mokymuose dažniau dalyvavo tų bibliotekų darbuotojai, kuriose yra daugiau personalo bei pastaraisiais metais apsilankė daugiau lankytojų.

Nuo Projekto įgyvendinimo pradžios 2008 metais bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose, kasmet daugėja.

Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose

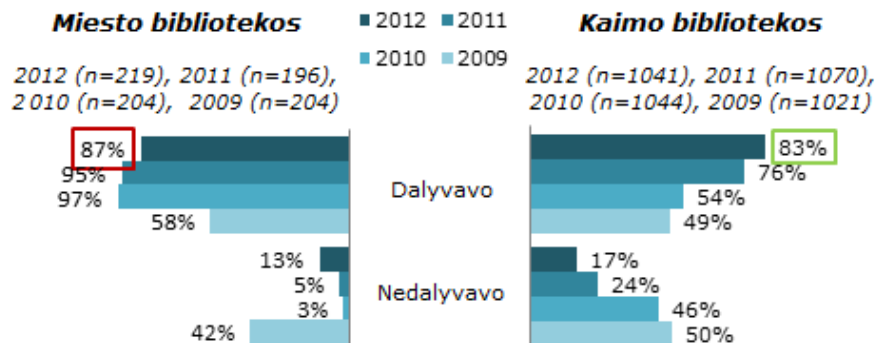
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

2012, n=1260 2011, n=1266
2010, n=1248 2009, n=1225

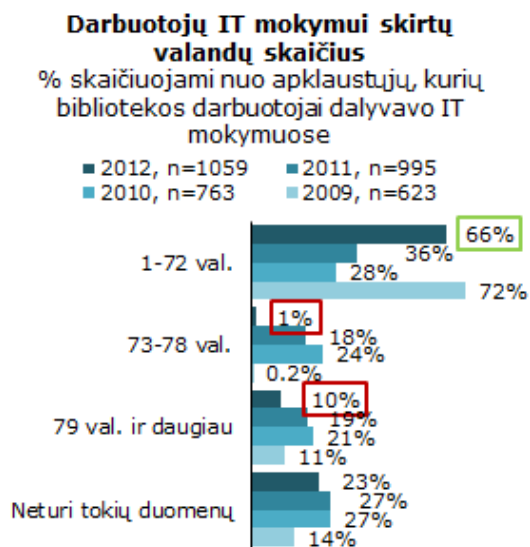

Pastebima, kad miestuose, lyginant su 2010 metais, bibliotekų, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose, dalis sumažėjo, o kaimuose – išaugo. 2011 metais darbuotojus naudotis IT mokė panaši dalis miesto ir kaimo bibliotekų (87% ir 83%).

Darbuotojų dalyvavimas IT mokymuose
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

- 2011 metais darbuotojų mokymams buvo skirta mažiau valandų nei 2009 ar 2010 metais -

2011 metais bibliotekos, kurių darbuotojai dalyvavo IT mokymuose, skyrė beveik 45 tūkst. valandų. Realus IT mokymams skirtų valandų skaičius gali būti didesnis, nes net 23% bibliotekų neturi duomenų, kiek 2011 metais jose buvo skirta valandų minėtiems mokymams. 2010 metais IT mokymams buvo skirta kiek daugiau valandų (52 tūkst.).

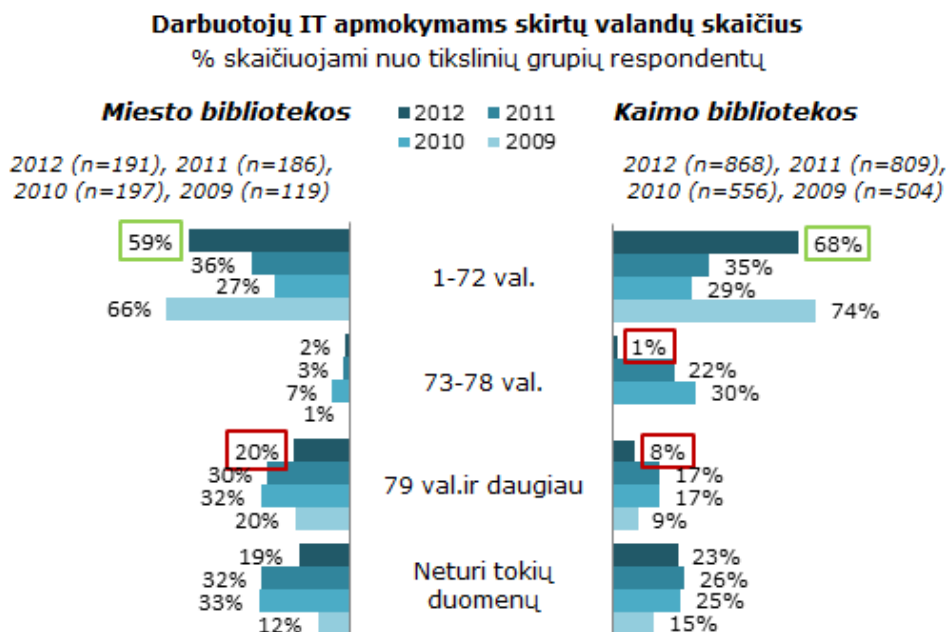
Daugiau nei pusė bibliotekų (66%) darbuotojų IT mokymams skyrė iki 72 valandų. Dešimtadalyje bibliotekų (10%) mokymams buvo skirta daugiau nei 79 valandos.

Lyginant su 2010 metais, 2011 metais santykinai mažėja bibliotekų, kuriose darbuotojų mokymams yra skiriama daugiau nei 72 valandos. Šis pokytis stebimas tiek miesto, tiek kaimo bibliotekose.

Analizuojant Projekto įgyvendinimo metais darbuotojų IT mokymui skirtų valandų skaičiaus dinamiką, pastebima, kad 2011 metais darbuotojų IT įgūdžių ugdymui bibliotekos

skyrė kiek daugiau valandų nei 2008 metais, tačiau mažiau nei 2009-2010 metais.

Iš viso 2011 metais miesto bibliotekose darbuotojų IT įgūdžių ugdymo mokymams buvo skirta kiek daugiau nei 16 tūkst., o kaimuose – daugiau nei 28 tūkst. valandų.

8.3. Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

2011 metais 2785 bibliotekų darbuotojai buvo apmokyti naudotis IT. Skaičius yra ne galutinis, nes 4% bibliotekų neturi duomenų, kiek jų bibliotekose darbuotojų buvo apmokyta. Lyginant 2010 metais, IT naudotis apmokytų darbuotojų skaičius išaugo 673 darbuotojais.

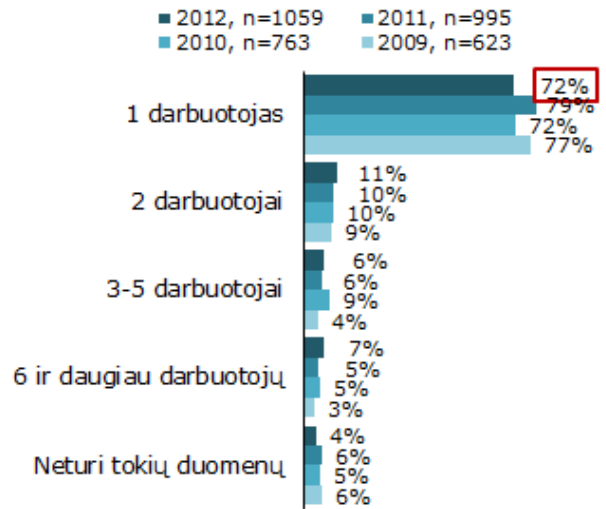
Daugumoje bibliotekų naudotis IT yra apmokyta po vieną darbuotoją (72%). Tačiau apskritai galima pastebėti, kad Projekto įgyvendinimo laikotarpiu naudotis IT apmokytų darbuotojų skaičius vienoje bibliotekoje po truputį auga.

Miesto bibliotekose bei daugiau darbuotojų turinčiose arba pastaraisiais metais didesni gyventojų apsilankymų skaičių užfiksavusiose bibliotekose darbuotojų naudotis IT buvo apmokyta daugiau.

Kaimo bibliotekose naudotis IT dažniausiai buvo apmokyta po vieną darbuotoją, tačiau 2008-2011 metais daugėjo kaimo bibliotekų, apmokančių daugiau nei vieną darbuotoją, dalis. Iš viso 2011 metais kaimo bibliotekose buvo apmokyta 1657, o mieste – 1128 darbuotojai.

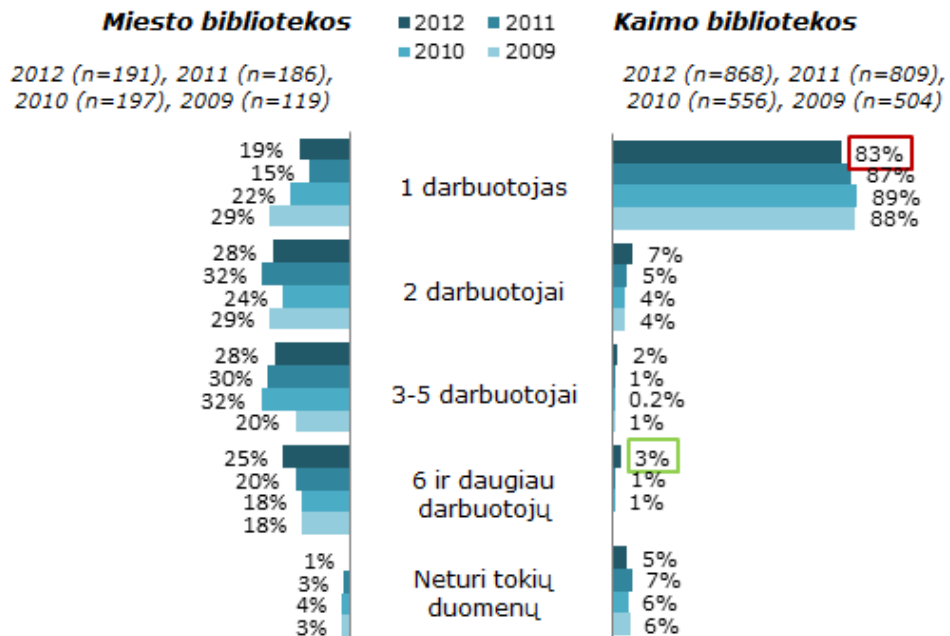
Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurių bibliotekose darbuotojai dalyvavo IT mokymuose

Darbuotojų, apmokytų naudotis IT, skaičius

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių respondentų

9. Išvados ir apibendrinimai

Bibliotekų bei jų filialų darbo laikas bei apsilankymų jose skaičius

Analizuojant bibliotekų darbo laiko pokyčius 2011 metais pastebimos pozityvios tendencijos: lyginant su 2008-2010 metais, kuomet buvo stebimas kiek dažnesnis bibliotekų darbo valandų per savaitę mažinimas, 2011 metais bibliotekų darbo laikas po truputį stabilizavosi ir, nors ir nedaugeliu atveju, darbo laikas dažniau yra ilginamas nei mažinamas. Tiesa, apskritai reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad didžioji dauguma bibliotekų savo darbo laiko 2011 metais nekeitė; jį keitė tik kas dešimta biblioteka: 7% bibliotekų darbo laiką pailgino, 4% bibliotekų - sumažino.

Apsilankymų skaičius bibliotekose 2011 metais taip pat kiek padidėjo, lyginant su 2010 metais (2011 metais bibliotekose užfiksuota 6,5% daugiau apsilankymų nei 2010 metais). Žinoma, šių skaičių tiesiogiai vertinti kaip išaugusio unikalių/naujų bibliotekų lankytojų skaičiaus negalime, nes kiek paaugęs apsilankymų skaičius taip pat gali rodyti ir dažnesnį esamų vartotojų lankymąsi bibliotekose.

Vieša interneto prieigos plėtra bibliotekose

Viešos interneto prieigos paslaugos plėtra viešosiose bibliotekose toliau vyksta. 2011 metų pabaigoje ši paslauga jau buvo teikiama didžiojoje dalyje bibliotekų (93%). Nuo 2010 metų viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičius išaugo 8%, o nuo Projekto vykdymo pradžios šią paslaugą pradėjo teikti beveik dvigubai daugiau bibliotekų.

Lygiagrečiai augančiam viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičiui auga ir viešai interneto prieigai skirtų darbo vietų skaičius. Pastarasis auga ne tik dėl augančio viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų skaičiaus, bet ir dėl didinamo darbo vietų skaičiaus jau seniau šią paslaugą teikiančiose bibliotekose. Intensyviausia viešos interneto prieigos darbo vietų plėtra buvo vykdoma pirmaisiais dviem Projekto įgyvendinimo metais (per šiuo metus buvo įkurta 76% visų dabar esančių darbo vietų), vėliau naujų darbo vietų plėtra gerokai sulėtėjo, o 2011 metais sukurtos naujos darbo vietos sudaro 9% visų darbo vietų. Panašiai darbo vietų plėtra vyko ir miestų bei kaimų bibliotekose: miestuose per pirmus du metus įkurta 79% visų darbo vietų, kaimuose – 74% visų darbo vietų. Atkreiptinas dėmesys tik į tai, kad kaimų bibliotekose naujų darbo vietų kūrimas pirmais Projekto įgyvendinimo metais vyko intensyviau nei miestuose (pirmais Projekto įgyvendinimo metais kaimuose buvo įkurta beveik pusė (46%) šiuo metu kaimo bibliotekose esančių darbo vietų, miestuose – atitinkamai 38% šiuo metu esančių darbo vietų).

Vis daugiau bibliotekų gali pasiūlyti naudotis bevielio interneto paslauga. Šiuo metu tokią galimybę pasiūlyti jau gali daugiau nei pusė bibliotekų. Tiesa, didesnės naudojimosi bevieliu interneto ryšiu galimybės yra miestų bibliotekose.

Po truputį didinamas ir neįgaliesiems pritaikytų viešos interneto prieigos darbo vietų skaičius viešosiose bibliotekose. Per pastaruosius metus tokių darbo vietų skaičius dar kiek išaugo ir šiuo metu neįgaliesiems pritaikytos darbo vietos siūlomos kas dešimtoje bibliotekoje.

Interneto greitis viešosiose bibliotekose po truputį gerinimas (ypač kaimo bibliotekose). Kaimuose mažėja bibliotekų, internetą naudojančių bevieliu būdu, tačiau daugėja kaimo bibliotekų prie interneto besijungiančių per kabelį (optinį).

Viešos interneto prieigos vartotojų mokymai

2011 metais toliau augo registruotų viešos interneto prieigos bibliotekose vartotojų skaičius. Lyginant su registruotų vartotojų skaičiumi 2010 metais, 2011 metais šių vartotojų skaičius išaugo 62%. Šį faktą patvirtina ir tai, kad daugėja bibliotekų, turinčių didesnę registruotų vartotojų skaičių, mažėja – turinčių mažesnę registruotų vartotojų skaičių. Didesni registruotų viešos interneto prieigos vartotojų srautai, žinoma, yra miestų bibliotekose: viena vidutinė miesto biblioteka turi 6 kartus didesnę registruotų vartotojų skaičių nei vidutinė kaimo biblioteka.

Per pastaruosius metus reikšmingai išaugo ir bibliotekų, organizavusių viešos interneto prieigos vartotojams IT mokymus, skaičius. Dabar tokius mokymus jau yra organizavusios trys iš keturių bibliotekų. Ypatingai šiais metais „spurtavo“ kaimo bibliotekos, kurios per metus „pasivijo“ miesto bibliotekų, organizavusių IT mokymus vartotojams, dalį. Atitinkamai 2011 metais augo ir vartotojų mokymams skirtų valandų, ir apmokytų viešos interneto prieigos vartotojų skaičius. Šios augimo tendencijos, vėlgi, kaime yra gerokai ryškesnės.

Darbuotojų mokymai

Augant viešą interneto prieigą teikiančių bibliotekų ir viešos interneto prieigos darbo vietų skaičiui, auga ir viešą interneto prieigą aptarnaujančių bibliotekų darbuotojų skaičius. Lyginant su 2010 metais, viešą interneto prieigą aptarnaujančių bibliotekų darbuotojų padaugėjo 12%.

Dauguma viešą interneto prieigą aptarnaujančių bibliotekų darbuotojų dalyvavo IT mokymuose. Naudotis IT apmokytų darbuotojų skaičius nuosekliai augo visu Projekto įgyvendinimo laikotarpiu. Lyginant su naudotis IT apmokytų darbuotojų skaičiumi 2010 metais, 2011 metais apmokytų darbuotojų skaičius padidėjo trečdaliu (32%). Pastaraisiais metais IT mokymuose dalyvavo didesnė dalis kaimo bibliotekų darbuotojų ir 2011 metų pabaigoje darbuotojų, apmokytų naudotis IT, dalis miesto ir kaimo bibliotekose beveik susivienodino.